

Natuurbeleid en natuurbeleving

Onderzoeksrapport

M240169

Ruben de Jong
Eric-Jan Klöne

r.dejong@motivaction.nl
e.klone@motivaction.nl

Inhoud

Achtergrond	3
Doelstelling en onderzoeksvragen	4
Samenvattende conclusies	5-8
Aanbevelingen	8
Methode en opzet	9
Leeswijzer	10
Resultaten	
Houding t.o.v. natuur	11-19
Kennis	20-21
Houding t.o.v. het beleid	22-27
Actiebereidheid	28-34
Informatiebehoefte	35-39
Bijlagen	40-51

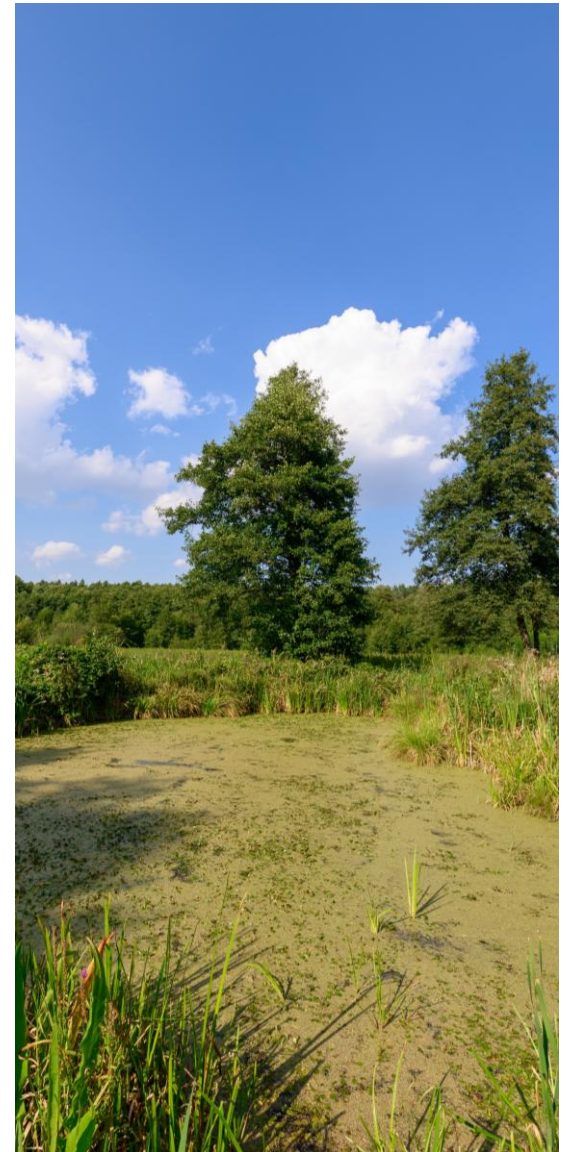
Achtergrond

Op verzoek van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (hierna: LNVN) heeft Motivaction een onderzoek uitgevoerd naar de kennis en houding van de Nederlandse bevolking omtrent natuurbeleid en natuurbeleving en de bereidheid om bij te dragen aan natuurambities. Dit onderzoek is een vervolg op de meting uit 2022, waarbij enkele vragen zijn gewijzigd.

Situatieschets

Met het Programma Natuur werken het Rijk en de provincies met terreinbeherende- en maatschappelijke organisaties samen aan herstel en versterking van de kwetsbare natuur in Nederland. Communicatie over Programma Natuur heeft als doel burgers en ondernemers te informeren over het programma en de uitvoering daarvan. Een ander doel is hen te betrekken bij de doelen en hen te stimuleren natuurinclusief te denken en te doen.

Het is belangrijk dat deze communicatie aansluit bij de kennis, houding en informatiebehoefte van burgers en ondernemers. LNVN heeft daarom in navolging van 2022 opnieuw onderzoek laten doen waarmee inzichten worden opgehaald die richting geven aan de communicatie over het beleid naar burgers en ondernemers en inzicht geven in de mate waarin deze twee groepen bereid zijn een actieve rol te vervullen.

Doelstelling en onderzoeksvragen

De doelstelling voor dit onderzoek luidt:

- Inzicht geven in de kennis, houding (incl. de bereidheid om zelf bij te dragen) en informatiebehoeften van Nederlandse burgers en ondernemers ten aanzien van natuur(beleving) in het algemeen en het natuurbeleid van de overheid in het bijzonder.

Hieronder volgt een aantal deelvragen van dit onderzoek, die zijn onder te verdelen in onderzoeksthema's:

Algemene houding t.o.v. de natuur

- Wat verstaat men onder natuur? En wat betekent natuur voor Nederlanders?
- Welke waarden liggen ten grondslag aan de opvattingen die mensen hebben over de natuur?
- Maakt men zich zorgen over de natuur in Nederland en zo ja, waarover precies?
- Welke andere emoties ervaart men?
- Welke wensen en behoeften heeft men als het gaat om natuur in de eigen omgeving?

Kennis

- In hoeverre weten burgers en ondernemers dat Nederland een opgave heeft om natuur te herstellen en te versterken, en waarom dat nodig is?
- Van welke problemen is men op de hoogte en van welke niet?
- Weten burgers en ondernemers dat overheden een beleid hebben geformuleerd om tot natuurherstel te komen en zo ja, wat weten ze hiervan?

Houding t.o.v. natuurbeleid

- Wat verwacht men van de overheid als het gaat om natuurbeleid?
- Wat vinden burgers en ondernemers van het beleid en de ambities?
- Ziet men het belang in van de aanpak door de overheden en partnerorganisaties?
- Welke gevoelens en emoties roept het natuurbeleid op?

Actiebereidheid

- Welke rol zien burgers en ondernemers voor zichzelf als het gaat om natuurbescherming/-ontwikkeling?
- Zijn zij bereid een actieve rol te vervullen? Waarom wel/niet?

Informatiebehoefte

- Welke informatiebehoefte heeft men ten aanzien van het natuurbeleid en de uitvoering daarvan?
- Welke informatie wil men ontvangen, van wie en in welke vorm?
- In hoeverre zijn burgers en ondernemers ontvankelijk voor een campagne over het belang van natuurherstel en een sterke natuur in Nederland?

Samenvattende conclusies (1/3)

Nederlanders hebben een eensluidende opvatting over het begrip natuur

Een natuurlijk bos, duinen of een natuurlijk ontstaat meer, valt volgens de meeste Nederlanders onder 'de natuur'. Natuur die door de mens is gemaakt, zoals een park of landbouwgebied, wordt minder vaak als natuur gezien. Qua natuur in de eigen omgeving, vindt men vooral flora en fauna belangrijk. Denk hierbij aan veel bomen, planten, vogels en andere dieren.

De natuur heeft grote waarde voor Nederlanders, zorgen over de staat van de natuur nemen langzaam toe

Natuur heeft voor de meeste Nederlanders veel waarde. Niet alleen uit zelfbehoud (de mens kan niet zonder de natuur), maar ook vanwege het nut voor de mens (bijdrage aan welzijn, belang voor voedselzekerheid, bron van kennis, kunnen genieten van de schoonheid). Twee op de drie personen gaan weleens naar Natura 2000-gebieden om er te fietsen of wandelen. Het is daarom niet verrassend dat een grote meerderheid vindt dat de mens goed moet zorgen voor de natuur.

Vanuit andere onderzoeken weten we dat men natuur belangrijk vindt, maar dat andere maatschappelijke issues momenteel urgenter zijn. In het huidige politieke klimaat is natuur geen speerpunt. Vanuit dat licht is het interessant om te zien dat Nederlanders over de gehele linie iets minder waarde hechten aan de natuur dan in 2022, al zijn de verschillen klein.

Al met al is de natuur belangrijk en maakt een deel (vier op de tien) van de Nederlanders zich zorgen over de staat van de Nederlandse natuur. Men denkt daarbij aan het verdwijnen van natuur, de afname van biodiversiteit en de invloed van stikstof. Brede problemen zoals klimaatverandering zijn voor zes op de tien Nederlanders een gespreksonderwerp en ongeveer de helft denkt na over de

toekomst van de aarde. De zorgen over de natuur zijn licht toegenomen sinds de vorige meting.

Nederlanders die weleens in Natura-2000 gebieden komen om te fietsen en wandelen, maken zich meer zorgen over de natuur. Let wel, we kunnen niet concluderen dat het een causaal verband betreft. Wellicht is er een andere factor, bijvoorbeeld voorliefde voor de natuur, die ervoor zorgt dat mensen zich meer zorgen maken over de natuur én dat ze de natuur vaker opzoeken.

In grote lijnen hebben ondernemers dezelfde houding ten opzichte van de natuur, maar ten opzichte van burgers maken zij zich iets minder zorgen. Zij hechten wat meer waarde aan voldoende landbouw en akkergrond en zien dat ook vaker als natuur. Dat geldt met name voor ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij.

De kennis over natuurproblemen neemt toe

Nederlanders zijn van veel van de problemen in de Nederlandse natuur op hoogte, ook al voor dit onderzoek. Met name de grotere kans op natuurbranden door verdroging van de bossen is een bekend probleem (71%). Ook problemen rondom luchtkwaliteit, waterkwaliteit, biodiversiteit en stikstof zijn bij een meerderheid bekend. Ten opzichte van de vorige meting, is het Nederlandse publiek beter op de hoogte van de verschillende problemen in de Nederlandse natuur. We zien namelijk een stijging in de bekendheid van zes van de acht voorgelegde problemen. Personen die dichtbij Natura-2000 gebieden wonen en/of er weleens komen om te wandelen of fietsen, zijn vaker op de hoogte van problemen in de Nederlandse natuur.

Ook ondernemers zijn veelal op de hoogte van bovenstaande issues, maar een deel van hen erkent ze niet als reële risico's voor de Nederlandse natuur. Dit zien we het sterkst bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij.

Samenvattende conclusies (2/3)

Nederlanders zijn positief over Programma Natuur, maar steun daalt; ondernemers, vooral in de landbouw, zijn kritischer

Nederlanders vinden het belangrijk dat de overheid verantwoordelijkheid neemt om de natuur in Nederland te beschermen en te versterken. Ongeveer de helft vindt dat de overheid momenteel te weinig doet aan natuurherstel.

Het Programma Natuur zorgt niet voor sterke emoties, over het algemeen zijn Nederlanders er neutraal tot positief over. De meerderheid erkent het nut, de noodzaak en het belang van het programma, al zien we hierin een lichte afname ten opzichte van de vorige meting.

Ongeveer de helft van Nederland ziet voordelen in inzetten op innovatie en technologische ontwikkelingen voor natuurherstel en -behoud. Een deel (42%) is kritisch en vindt het onverstandig om nu al teveel op innovaties te rekenen.

Ondernemers hebben in grote lijnen dezelfde mening over Programma Natuur, maar zijn wat vaker kritisch, met name agrarische ondernemers. Eén op de drie ondernemers is van mening dat de overheid teveel doet aan natuurherstel. Dit geldt ook vaker voor ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij.

Nederlanders willen zorg dragen voor de natuur, maar leggen de verantwoordelijkheid vooral bij overheid en steeds minder bij zichzelf

Twee op de drie Nederlanders voelen zich verantwoordelijk voor de natuur in hun omgeving. Dit zien we vaker bij Nederlanders die weleens in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of te fietsen.

Veel Nederlanders hebben wel het idee dat ze iets kunnen doen en de helft zou graag daadwerkelijk een steentje bijdragen aan natuurherstel en bescherming. Ook dit zijn relatief vaak Nederlanders die in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of te

wandelen. Het blijkt echter lastig om deze intenties te vertalen naar concrete plannen. Nederlanders leggen de verantwoordelijkheid voor natuurbescherming, -herstel en -ontwikkeling dan ook in de eerste plaats bij de overheid (landelijk, provinciaal, regionaal of Staatsbosbeheer), daarna bij burgers in het algemeen (anderen) en pas daarna bij zichzelf. Bovendien leggen ze de verantwoordelijkheid steeds minder bij zichzelf of andere burgers.

Ondernemers zijn minder bezig met de vraag waar de verantwoordelijkheid ligt en komen vaker zelf in actie. Een meerderheid zegt dat hun onderneming rekening houdt met de natuur. Met name ondernemers uit de landbouw, bosbouw of visserij voelen zich verantwoordelijk voor de natuur in hun omgeving. Dit is opvallend, omdat deze groep zich minder zorgen maakt over de natuur. We kunnen dit niet volledig verklaren op basis van dit onderzoek. Een meerderheid van de ondernemers denkt dat rekening houden een positief effect heeft op het bedrijfsimago, dus mogelijk speelt deze overweging hierbij mee.

Nederlanders bereid tot meerdere acties om bij te dragen aan natuurherstel

Nederlanders die willen bijdragen aan natuurherstel staan open voor meerdere opties. Met name het aanpassen van het consumptiepatroon is iets wat men overweegt en vaak al doet. Bijvoorbeeld door het kopen van lokale, biologische en minder belastende producten. Daarnaast staat een aanzienlijk deel open voor acties om afval te verzamelen aan stranden of rivieroeveren, het aanleggen van groene daken of geveltuinen en meehelpen bij het onderhouden van bossen, parken en natuurgebieden. Daarbij zien we dat personen die vaker in de natuur komen, ook vaker hun steentje willen bijdragen aan het herstel en de bescherming van de natuur in Nederland.

Samenvattende conclusies (3/3)

Kwart van de Nederlanders heeft behoefte aan duidelijkheid over natuurbeleid

Een kwart van Nederland heeft behoefte aan informatie over het natuurbeleid van de overheid en de uitvoering hiervan. Deze groep Nederlanders heeft vooral behoefte aan informatie over welke activiteiten de overheid concreet gaat ondernemen. De helft van deze groep wil ook meer weten over hoe zij zelf kunnen bijdragen aan natuurbehoud en -herstel. Dit is vergelijkbaar met de vorige meting, al heeft men in 2024 minder behoefte aan informatie over hoe het Programma Natuur er precies uitziet en wat men zelf kan doen.

Ondernemers geven vaker aan geen behoefte aan informatie te hebben omdat ze in hun optiek al genoeg over deze onderwerpen weten. Ondernemers die wél meer informatie willen, zouden vaker dan de rest van Nederland willen weten wat hun organisatie kan doen.

Gemeenten lijken de aangewezen afzender voor informatie over natuur in eigen omgeving. De Rijksoverheid geniet de voorkeur als afzender van informatie over het natuurbeleid van de overheid. Ook de provincie wordt gezien als goede zender van informatie over deze twee onderwerpen. Als men zelf op zoek gaat naar informatie over deze twee onderwerpen, kijkt men vooral naar berichten in de media. Er is niet onderzocht of het gaat om lokale of landelijke media.

Voor ondernemers zijn gemeenten echter minder vaak de juiste afzender voor informatie over natuur in hun omgeving. Als zij zelf opzoek gaan, zoeken zij vaker op sociale media naar informatie over de natuur in hun omgeving en het natuurbeleid van de overheid.

Aanbevelingen

Wees concreet en vertel wat mensen wél kunnen doen

Zowel om draagvlak te creëren als om mensen te stimuleren om een bijdrage te leveren aan natuurherstel, is het belangrijk om zo concreet mogelijk te communiceren. Mensen willen graag een bijdrage leveren, maar weten niet altijd precies hoe ze dat kunnen doen. Natuurproblemen kunnen groot en complex zijn, waardoor het niet altijd duidelijk is wat je als individu kan bijdragen. Om mensen daarbij te helpen is het goed om concrete acties voor te stellen waarmee ze in hun eigen omgeving iets kunnen doen. Biedt burgers dus handvatten en geef ze opties.

Bij problemen rondom natuur en klimaat is het verleidelijk om nadruk te leggen op dingen die we niet meer moeten doen. Dat is voornamelijk een negatieve boodschap, waarbij mensen het gevoel hebben dat hen zaken worden ontnomen of opgelegd. Om mensen te betrekken en betrokken te houden, is het belangrijk om te vertellen wat we wél kunnen doen om de natuur te beschermen en dat kleine acties al kunnen bijdragen.

Spreek mensen aan op wat ze belangrijk vinden

De meeste Nederlanders vinden natuur belangrijk. Meerdere waarden spelen hierbij een rol: de natuur zorgt voor psychisch en lichamelijk welzijn, is een bron van kennis, heeft esthetische waarde en is iets om van te genieten. Benoem in de communicatie over natuurbeleid- en problemen daarom de waarde die natuur heeft voor mensen. Frame natuur niet als fenomeen wat los van mensen staat, maar als iets wat om meerdere redenen belangrijk is voor mensen in hun dagelijks leven. Probeer in de informatievoorziening mensen ook echt te raken (emotie/gevoel aanspreken).

Geef het goede voorbeeld

Laat zien dat de overheid verantwoordelijkheid neemt. Veel Nederlanders zijn best bereid om bij te dragen aan natuurbescherming of -herstel. Zij zien de overheid echter als eerste verantwoordelijke. Wanneer je als overheid burgers wilt betrekken en stimuleren zelf bij te dragen, zul je zelf het goede voorbeeld moeten geven (en communiceren), want anders ben je als overheid niet geloofwaardig. Het gaat namelijk niet alleen om de boodschap, je moet het ook vooral in het gedrag laten zien. Op dit moment is er nog een vrij grote groep die vindt dat de overheid te weinig doet, ongeacht of dit komt doordat de overheid daadwerkelijk te weinig doet of wat zij doen aan natuurherstel te weinig zichtbaar weten te maken.

Methode en opzet

Doelgroep, steekproef en representativiteit

Het onderzoek is online uitgevoerd onder het ISO-20252:2019-gecertificeerde panel van Motivaction: Stempunt. Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van Nederlanders van 18 t/m 80 jaar. Hiervan vielen 1.529 respondenten binnen de doelgroep **algemeen Nederlands publiek**. Aanvullend hebben 370 **ondernemers/beslissers** (hierna ondernemers) de vragenlijst ingevuld.

De groep **ondernemers** bestaat uit personen die ofwel eigenaar zijn van een MKB bedrijf of groter (in Nederland), ofwel werknemers die beslissingsbevoegdheid hebben op de manier waarop het bedrijf rekening houdt met de natuur in hun omgeving. Deze organisaties zijn actief in één van de volgende sectoren: vrijetijdseconomie, landbouw, energie, bouw, financiële sector, industrie, delfstoffenwinning, water en infrastructuur, vervoersector en opslag. Organisaties met minimaal 2 werknemers (incl. zzp'ers) tellen hierbij als MKB.

De steekproef van het **algemeen Nederlands publiek** is representatief voor opleiding, leeftijd, geslacht, regio (Nielsen), sociaal milieu en alle interacties hiertussen. Representativiteit is verkregen door middel van propensitysampling en -weging. Als ijkbestand voor de weging is gebruikgemaakt van de Gouden Standaard van het CBS en voor de verdeling van de sociale milieus de tweejaarlijkse schriftelijke Mentality-metingen van Motivaction.

De steekproef van de **ondernemers** is representatief met betrekking tot de aantallen organisaties per sector. Representativiteit is verkregen middels een RIM-weging. Als ijkbestand is gebruik gemaakt van de meest recente CBS-cijfers over de aantallen organisaties per sector.

Vragenlijst en veldwerkperiode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online vragenlijst van 28 vragen. De respondenten zijn benaderd via e-mail om deel te nemen. Het onderwerp van deze e-mail was verhuuld, waardoor respondenten in eerste instantie niet bekend waren met het onderwerp van het onderzoek. Het veldwerk is uitgevoerd tussen 12 en 25 november 2024 en gesloten toen het gewenste aantal deelnames was bereikt.

Methode

Kwantitatief onderzoek
Online vragenlijst

Werving

Via het online panel van Motivaction: Stempunt

Doelgroep

Algemeen NL publiek 18-80 & ondernemers

Veldwerkperiode

12-11-2024 t/m
25-11-2024

Vragenlijst

28 vragen

Representativiteit

O.b.v. opleiding, leeftijd, geslacht, regio, sociaal milieu en de interacties hiertussen

Leeswijzer

Structuur rapportage

In dit rapport staan de resultaten van het onderzoek per onderwerp gerapporteerd. Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen behandeld:

- Houding t.o.v. natuur
- Kennis
- Houding t.o.v. natuurbeleid
- Actiebereidheid
- Informatiebehoefte

Vergelijking met vorige meting

Dit onderzoek is een herhaling van de meting uit 2022. In het rapport is daarom aandacht besteed aan verschillen met deze meting. Om de leesbaarheid van het rapport te waarborgen, wordt bij grafieken met stellingen slechts een gedeelte van de data uit 2022 getoond. Als een resultaat significant hoger of lager is dan in 2022 wordt dit aangegeven met pijltjes   en op de pagina benoemd bij het volgende pictogram:

Subgroepen

In de grafieken staan de resultaten weergegeven van het algemeen Nederlands publiek. Waar relevant en significant, worden de verschillen voor de volgende subgroepen besproken en weergegeven met de volgende pictogrammen:

- Ondernemers vs. NL-publiek
- Woonafstand tot Natura-2000 gebied
- Ondernemers in landbouw/bosbouw/visserij

Door het lage aantal waarnemingen van ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij, dienen deze resultaten als indicatief te worden beschouwd en worden er geen percentages beschreven.

Door een aanpassing in de doelgroepselectie van ondernemers, wordt er niet vergeleken met de resultaten van ondernemers uit de vorige meting (2022). We hebben dit jaar namelijk ook ondernemers meegenomen met organisaties die minder dan 10 medewerkers hebben.

Grafiektitels

Bij elke grafiek staat de 'basis' (aan welke respondenten de vraag is voorgelegd). Daarnaast staat de 'n' (het aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord).

Weergaven stellingen

Om de leesbaarheid van het rapport te waarborgen, wordt bij sommige grafieken niet de volledige stelling in de grafiek zelf getoond links onder op dezelfde pagina. Dit is gedaan omdat sommige stellingen te lang zijn om in grafieken weer te geven.

Percentages

Sommige opgetelde percentages in de tekst komen niet overeen met de percentages in de grafiek (verschil van -1% / 1%). Dit kan komen door afrondingsverschillen.

Bij sommige grafieken telt het totaal niet op tot 100%. Dit kan komen door afrondingsverschillen of doordat er sprake is van een vraag waarbij men meerdere antwoorden mocht aanvinken. Om de leesbaarheid van grafieken te waarborgen, worden percentages <2% niet getoond.

Resultaten: houding t.o.v. natuur

Houding natuur | Vooral natuur dat zonder invloed van mensen is ontstaan, rekent men onder 'de natuur'

Net zoals in de vorige meting, denkt men bij natuur vooral aan natuur die zonder invloed van de mens is ontstaan.

Ondernemers vinden dezelfde zaken onder 'de natuur' vallen als het algemeen Nederlands publiek.

Ondernemers uit de landbouw, bosbouw of visserij vinden vaker landbouwgebied onder 'de natuur' vallen dan ondernemers uit andere sectoren

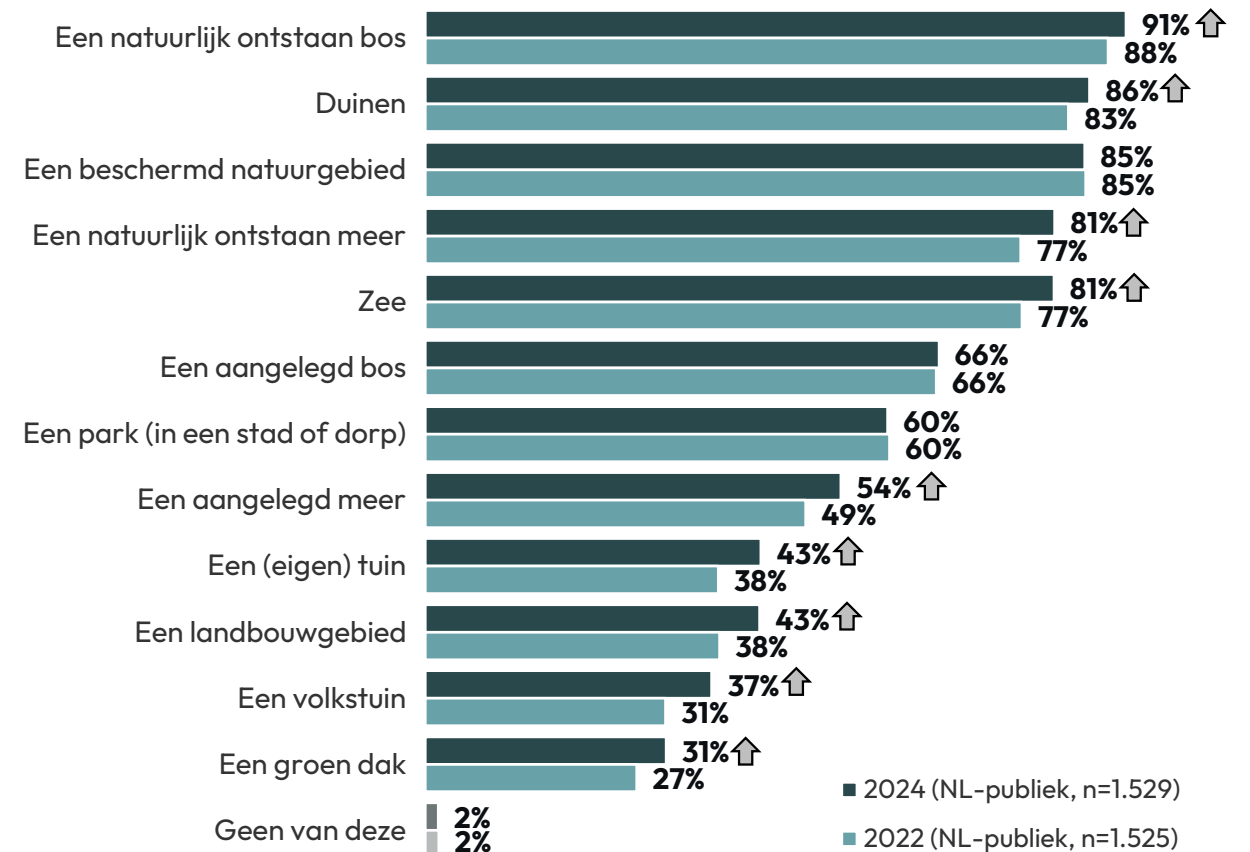
Personen die binnen 5 km. van een Natura-2000 gebied wonen, geven vaker dan gemiddeld aan dat zij onaangetaste natuur, zoals een natuurlijk ontstaan bos (97% vs. 91%), onder 'de natuur' vinden vallen.

Ditzelfde geldt voor personen die weleens in Natura-2000 gebieden wandelen of fietsen.

[Link naar bijhorende tabel](#)

Welke van onderstaande zaken vallen volgens jou onder 'de natuur'?

(Basis – NL-publiek)

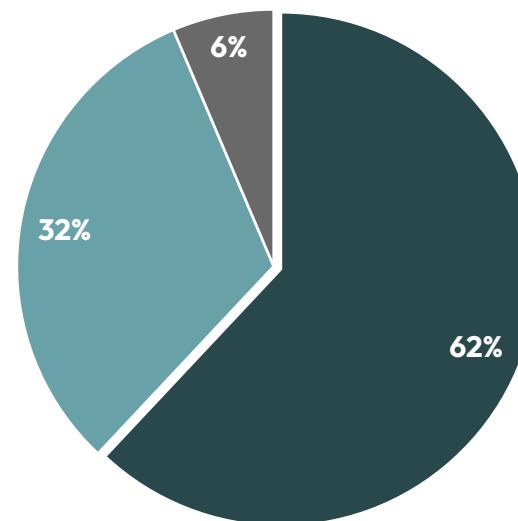

Houding natuur | Twee op de drie Nederlanders gaat weleens wandelen of fietsen in Natura 2000-gebied

Personen die binnen 5 km. van een Natura-2000 gebied wonen, gaan hier ook aanzienlijk vaker fietsen of wandelen (80%). Personen die meer dan 20 km. van een Natura-200 gebied wonen, wandelen of fietsen hier ook minder vaak (40%).

Ga je weleens wandelen of fietsen in een natuurgebied of Natura 2000-gebied?
(Basis – NL-publiek 2024 & Weet hoever hij/zij van natuurgebied af woont, n=1.456)

■ Ja ■ Nee ■ Weet ik niet

Deze vraag is in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Houding natuur | De natuur heeft volgens Nederlanders veel waarde, maar deze waardering is licht gedaald (1/2)

Ten opzichte van de vorige meting zijn er een aantal veranderingen in de opvatting die men heeft over de natuur. De verschillen wijzen in dezelfde richting, namelijk dat men minder waarde toekent aan de natuur. Een belangrijke nuance is dat de verschillen, hoewel statistisch significant, erg klein zijn.

Zie de volgende pagina voor de overige stellingen van deze vraag.

Ondernemers zijn het minder vaak eens met stellingen die de natuur plaatsen boven of gelijk met mensen, zoals 'mensen kunnen veel leren van de natuur' (81% vs. 86% bij het NL-publiek) en 'dieren en planten zijn even belangrijk als mensen' (72% vs. 77%)

Personen die binnen 5 km. van een Natura-2000 gebied wonen, hebben vaker specifieke opvattingen over de natuur. Zo vinden zij bijv. vaker dat de natuur goed is voor de psychische en lichamelijke gezondheid van mensen (90% vs. 86%). Personen die in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of fietsen, hebben ook vaker specifieke opvattingen over de natuur dan personen die dit niet doen.

*Het bestaan van veel verschillende soorten planten en dieren is onmisbaar voor het voortbestaan van de mens

[Link naar bijhorende tabel](#)

Houding natuur | De natuur heeft volgens Nederlanders veel waarde, maar deze waardering is licht gedaald (2/2)

Zie de vorige pagina voor de beschrijving van de verschillen tussen metingen bij deze vraag.

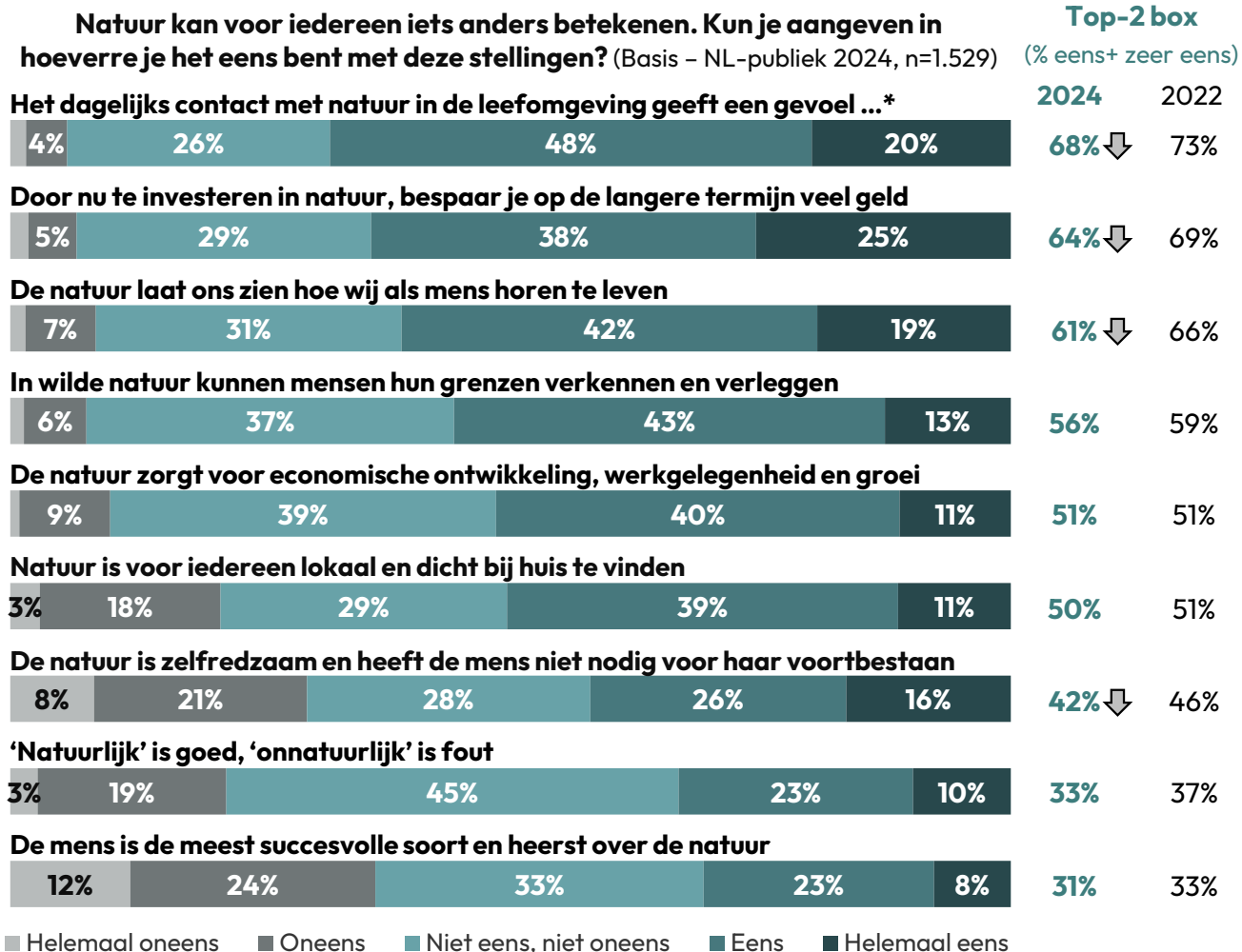

Zie de vorige pagina voor de beschrijving van de verschillen tussen ondernemers en het Nederlandse publiek.

Zie de vorige pagina voor de beschrijving van de verschillen tussen woonafstand van Natura-2000 gebieden.

*Het dagelijks contact met natuur in de leefomgeving geeft een gevoel van thuiszijn en veiligheid

Houding natuur | Voldoende flora en fauna het meest belangrijk bij de natuur in eigen omgeving

De resultaten liggen grotendeels gelijk aan de vorige meting. Het enige verschil: Nederlanders vinden voldoende prullenbakken minder belangrijk als het aankomt op de natuur in hun omgeving (21% vs. 28%).

Ondernemers vinden ruimte voor vee (30% vs. 20% bij het NL-publiek) en voldoende landbouw en akkergrond (24% vs. 11%) vaker belangrijk dan het Nederlandse publiek.

Dit zien we vaker bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw of visserij dan bij ondernemers uit andere sectoren.

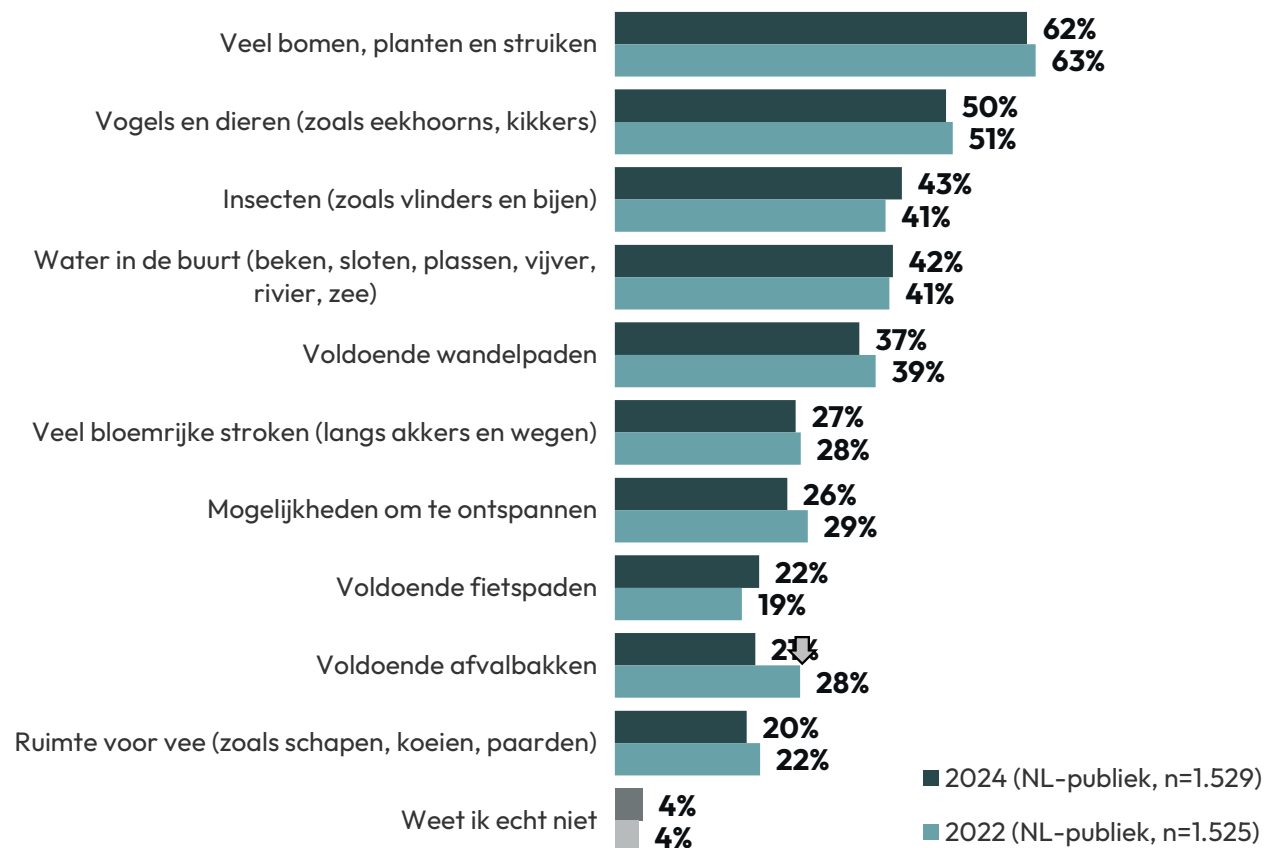
Personen die binnen 5 km. van een Natura-2000 gebied wonen, vinden voldoende flora en fauna, zoals veel bomen, planten en struiken (70% vs. 62%), vaker belangrijk. Zaken zoals voldoende afvalbakken (17% vs. 21%) en veel gras (12% vs. 18%) vinden zij daarentegen minder vaak belangrijk.

Ditzelfde geldt voor personen die weleens in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of fietsen. Al vinden zij ook voldoende wandel- en fietspaden vaker belangrijk. Dit geldt niet voor personen die dichterbij natuurgebieden wonen.

Om de leesbaarheid van het rapport te waarborgen, wordt bij deze vraag enkel de top-10 meest genoemde antwoorden getoond. Klik [hier](#) voor de volledige grafiek.

[Link naar bijhorende tabel](#)

Top-10: Welke van deze onderdelen vind jij het belangrijkste als het gaat om natuur in jouw omgeving? (Basis – NL-publiek)

Houding natuur | Klimaatverandering wordt in 2024 vaker met anderen besproken dan in 2022

Ten opzichte van de vorige meting praat het Nederlandse publiek vaker met anderen over klimaatverandering (60% vs. 55%) en denkt men vaker na over de toekomst van de aarde (53% vs. 49%).

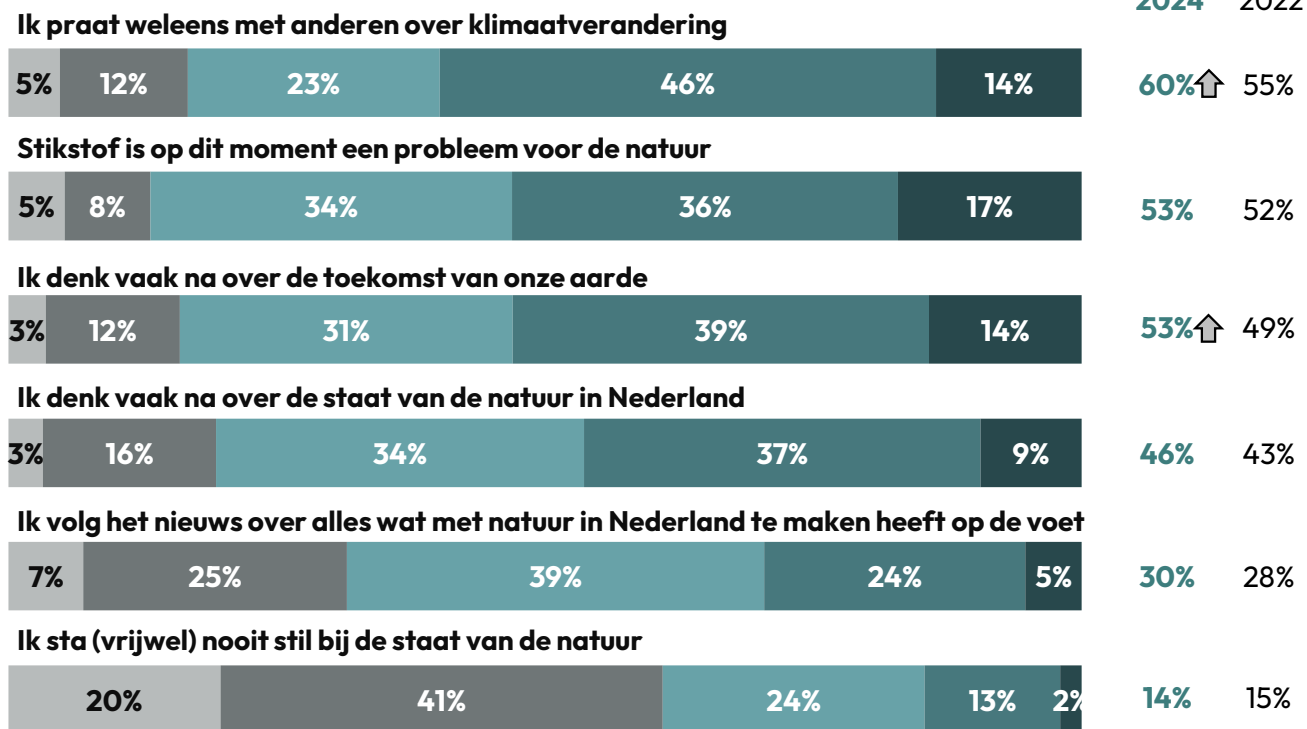
Ondernemers geven vaker aan (vrijwel) nooit stil te staan bij de staat van de natuur (26% vs. 14% bij de NL-publiek). Echter geven zij ook vaker aan dat zij het nieuws over alles wat met natuur in Nederland te maken heeft op de voet volgen (38% vs. 30%).

Opvallend: personen die tussen de 21 en 30 km. van een Natura-2000 gebied wonen, geven vaker aan dat zij vaak nadenken over de toekomst van de aarde (65% vs. 53%) en de staat van de Nederlandse natuur (57% vs. 46%).

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen over de staat van de natuur in Nederland en eventuele gevaren voor het milieu en onze leefomgeving? (Basis – NL-publiek 2024, n=1.529)

Top-2 box
(% eens+ zeer eens)

■ Helemaal oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Helemaal eens

[Link naar bijhorende tabel](#)

Houding natuur | De staat van de Nederlandse natuur is in 2024 vaker een onderwerp waar men zich zorgen over maakt

In 2024 maakt het Nederlandse publiek zich vaker (heel) veel zorgen over de staat van de natuur in Nederland dan in 2022 (42% vs. 37%).

Ondernemers maken zich minder vaak (heel) veel zorgen over de staat van de Nederlandse natuur dan het algemeen Nederlands publiek (33% vs. 42%).

Dit zien we echter nog vaker bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw of visserij dan bij ondernemers uit andere sectoren

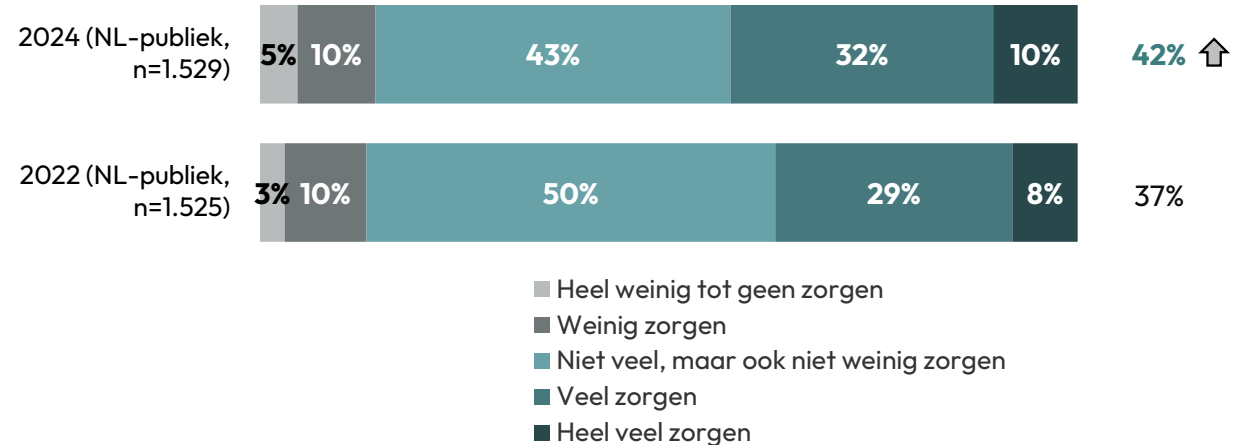

We zien hier geen verschillen tussen de woonafstand van Natura-2000 gebieden.

We zien echter wel dat personen die weleens in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of fietsen, zich vaker (heel) veel zorgen maken over de staat van de Nederlandse natuur (49% vs. 34%).

In hoeverre maak jij je zorgen over de huidige staat van de natuur in Nederland? (Basis – NL-publiek)

Top-2 box
(% veel + heel veel zorgen)

[Link naar bijhorende tabel](#)

Houding natuur | De afname van biodiversiteit is in 2024 vaker een reden voor zorgen over de natuur; natuur dat plaats maakt voor (woning)bouw minder vaak

Ten opzichte van 2022 maken meer personen zich zorgen over de afname van biodiversiteit (20% vs. 11%). Daarentegen maken minder Nederlanders zich zorgen over het opofferen van natuur voor (woning)bouw (12% vs. 19%).

Ondernemers die zich wel zorgen maken over de staat van de Nederlandse natuur, komen in hun zorgen grotendeels overeen met het algemeen Nederlandse publiek.

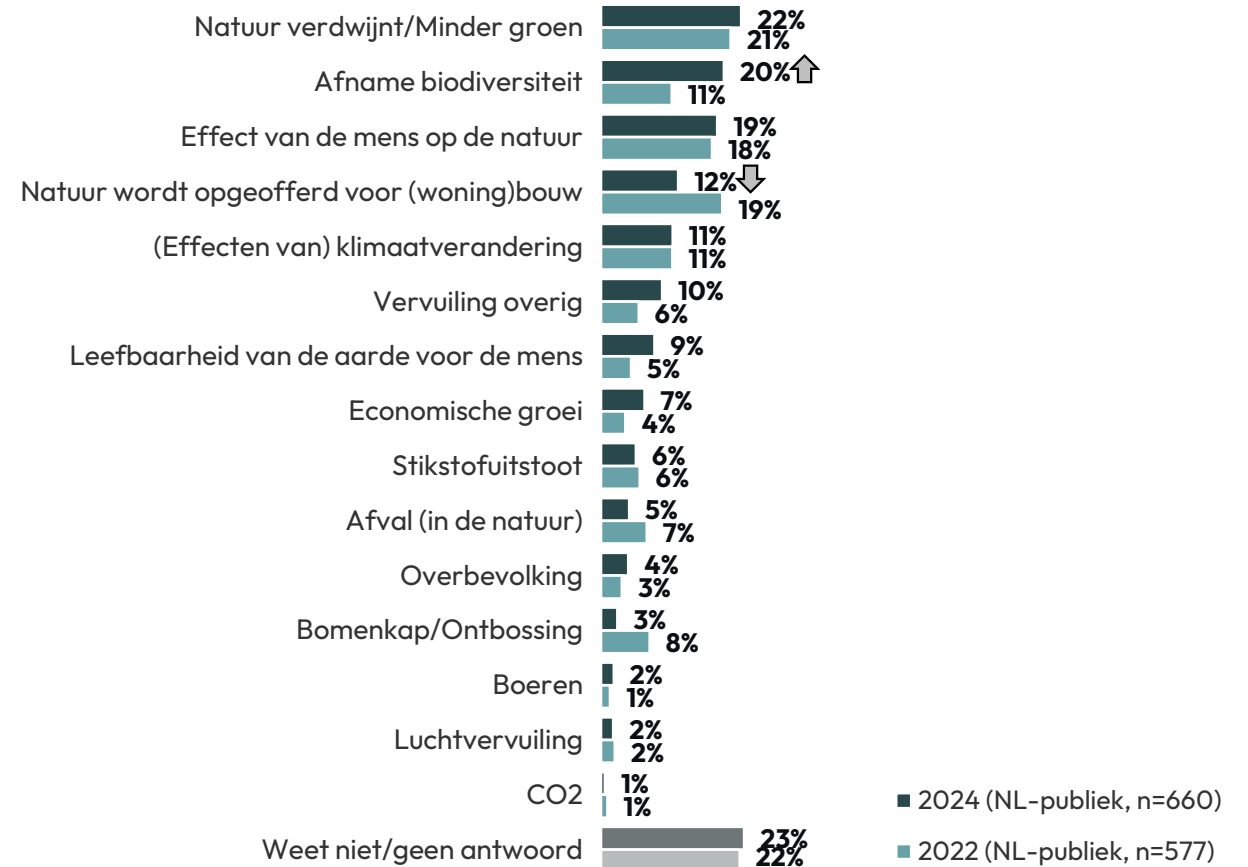
Personen die binnen 5 km. van een Natura-2000 gebied wonen en zich zorgen maken over de staat van de Nederlandse natuur, maken zich zorgen over een groter aantal zaken dan personen die verder van een Natura-2000 gebied wonen.

Personen die weleens in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of fietsen, maken zich vaker zorgen over de afname van biodiversiteit (28% vs. 13%) en de leefbaarheid van de aarde voor de mens (11% vs. 5%) dan personen die dit niet doen.

[Link naar bijhorende tabel](#)

Waar maak je je dan precies zorgen om?

(Basis - Maakt zich zorgen om de huidige staat van natuur in NL; open vraag, gecodeerde antwoorden)

Resultaten: kennis

Kennis | Kennis over verschillende natuurproblemen in Nederland ligt hoger dan in 2022

Ten opzichte van de vorige meting, lijkt het Nederlandse publiek beter op de hoogte van de verschillende problemen in de Nederlandse natuur. Het betreft zelfgerapporteerde kennis, maar we zien bij vrijwel alle voorgelegde problemen een toename.

Ondernemers geven bij alle voorgelegde problemen vaker aan dat zij hiervan al op de hoogte waren, maar dat het in hun optiek geen reëel risico vormt voor de Nederlandse natuur (percentages liggen zo'n 5 tot 10% hoger dan bij het algemeen publiek). Als het om stikstof gaat, zegt 26% van de ondernemers dat ze ervan weten, maar dat het geen reëel risico is voor de natuur.

Dit zien we het sterkst bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij.

Personen die binnen 5 km. van een Natura-2000 gebied wonen, geven iets vaker aan al op de hoogte te zijn van de verschillende voorgelegde problemen, bijv. de afname van biodiversiteit (60% vs. 56%).

Ook personen die weleens wandelen of fietsen in Natura-2000 gebieden geven vaker aan al op de hoogte te zijn van de verschillende voorgelegde problemen

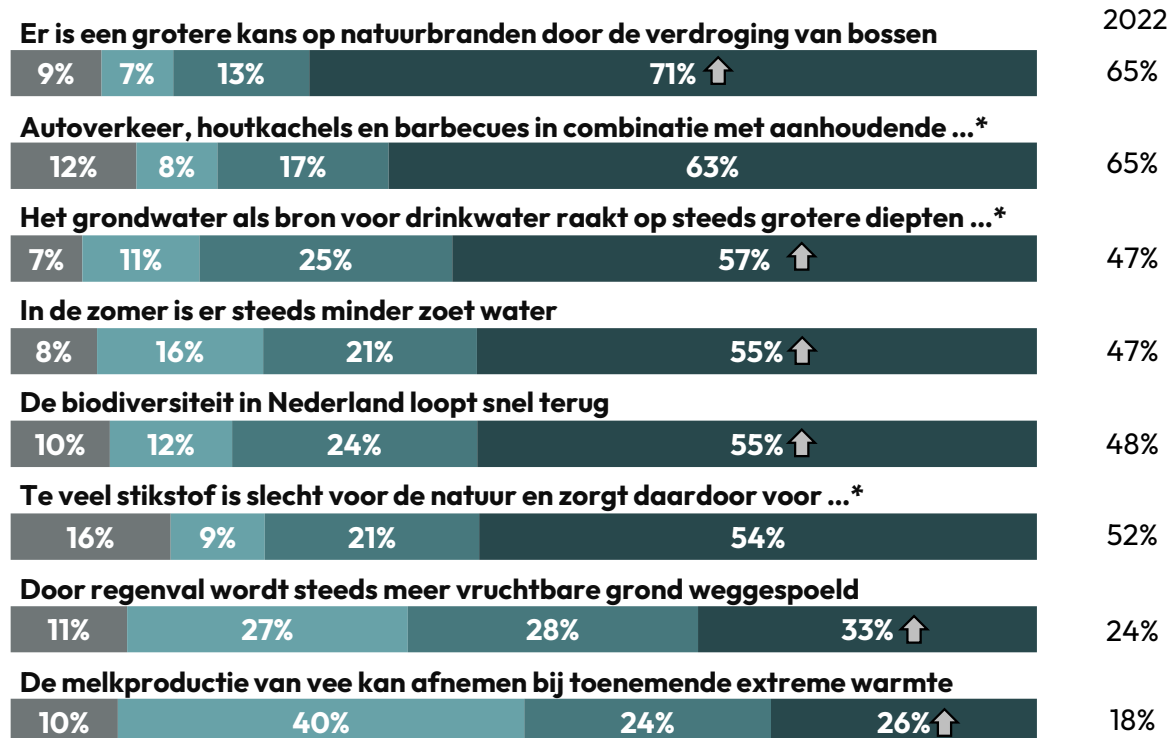
*Autoverkeer, houtkachels en barbecues in combinatie met aanhoudende droogte zorgen voor een steeds slechtere luchtkwaliteit

*Het grondwater als bron voor drinkwater raakt op steeds grotere diepten en met steeds meer stoffen (o.a. bestrijdingsmiddelen, geneesmiddelen) verontreinigd

*Te veel stikstof is slecht voor de natuur en zorgt daardoor voor gezondheids- en financiële problemen

[Link naar bijhorende tabel](#)

In hoeverre was je voor dit onderzoek op de hoogte van deze problemen voor de natuur in Nederland? (Basis – NL-publiek 2024, n=1.529) **% was hier al van op de hoogte**

- Ik ben ermee bekend, maar dit vormt geen reëel risico voor de natuur in Nederland
- Nee, hiervan was ik niet op de hoogte
- Ik wist het niet zeker, maar vermoedde ik al wel
- Ja, hiervan was ik al op de hoogte

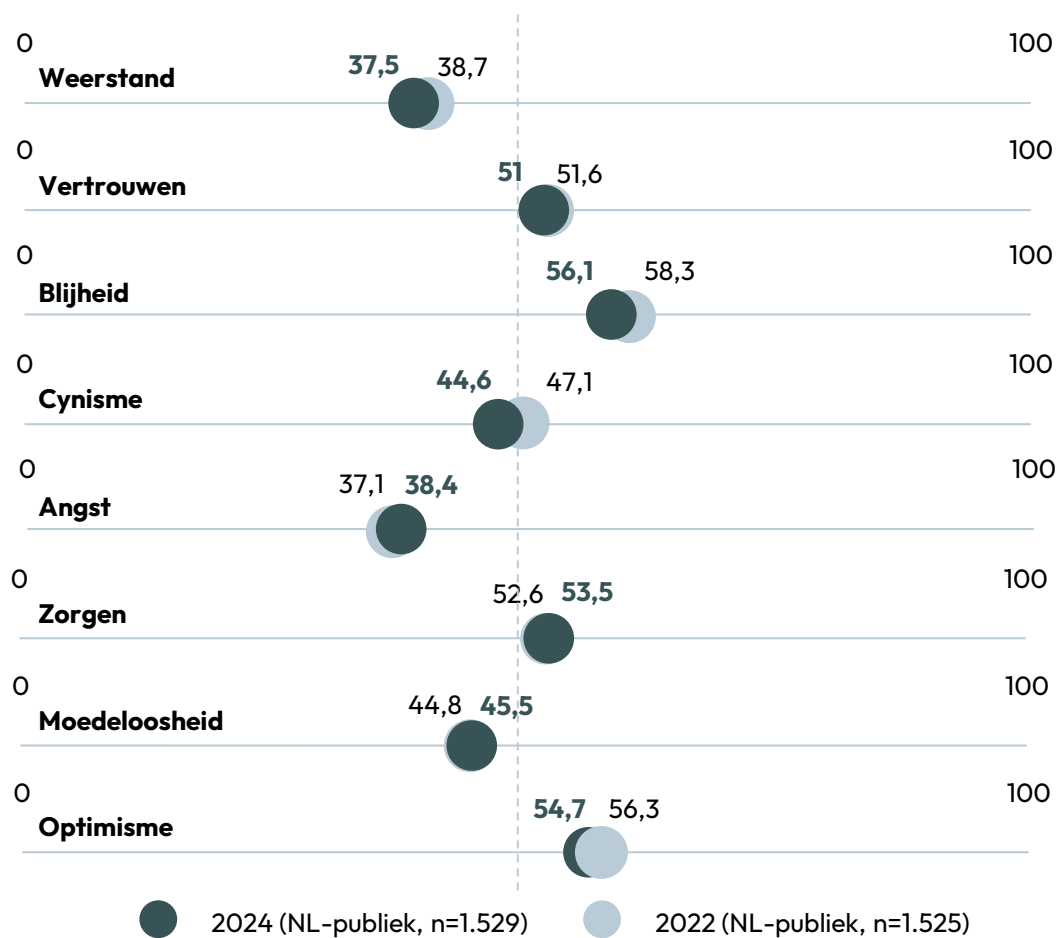
Resultaten: houding t.o.v. het beleid

Houding beleid | Programma Natuur roept geen sterke emoties op

Dit beeld is vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

In hoeverre roept het Programma Natuur de volgende emoties bij jou op (1=In zeer lage mate, 100= In zeer hoge mate)? (Basis – NL-publiek 2024, n=1.529)

Voor dat deze vraag aan de respondenten is voorgelegd, is hen een uitgebreide beschrijving van het Programma Natuur getoond. [Klik hier](#) voor deze beschrijving.

Houding beleid | Net als in 2022 staat men neutraal of positief tegenover Programma Natuur

Dit beeld is vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Ondernemers staan ten opzichte van het algemeen Nederlands publiek vaker (zeer) negatief tegenover het programma natuur (18% vs. 6%).

Dit zien we vaker bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij dan bij ondernemers uit andere sectoren.

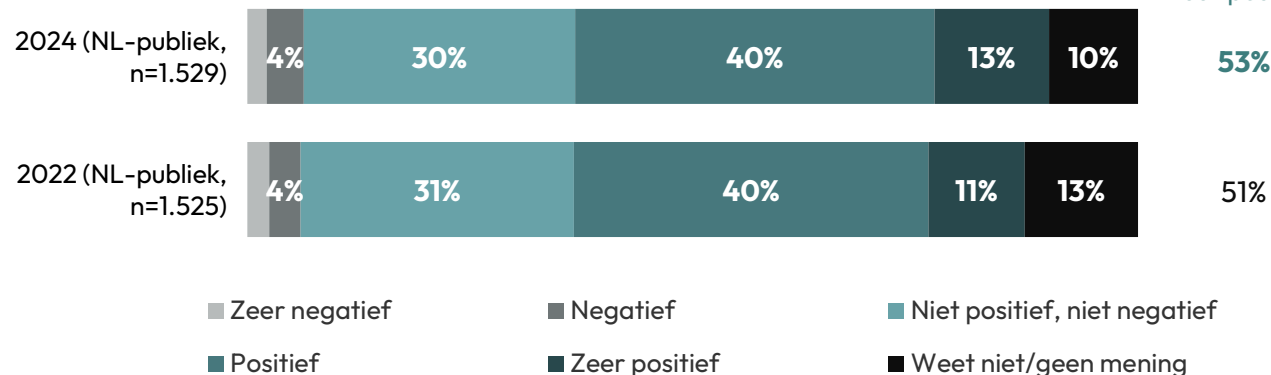

We zien hier geen verschillen tussen de woonafstand van Natura-2000 gebieden.

Personen die weleens in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of fietsen, staat positiever tegenover het Programma Natuur dan personen die dit niet doen (61% vs. 45%).

In hoeverre sta jij positief of negatief tegenover het Programma Natuur? (Basis – NL-publiek)

Top-2 box
(% positief + zeer positief)

[Link naar bijhorende tabel](#)

Houding beleid | Meerderheid erkent belang en nut van het Programma Natuur, maar wel een daling ten opzichte van 2022

Ten opzichte van 2022 is de algehele houding van het Nederlandse publiek over het natuurbeleid iets minder positief. Hoewel significant, zijn ook hier de verschillen klein.

Ten opzichte van het Nederlands publiek erkennen ondernemers minder vaak het nut, noodzaak en belang van het Programma natuur. Zo vinden zij het bijv. vaker verspilling van belastinggeld (38% vs. 18%)

Deze houding zien we vaker bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij dan bij ondernemers uit andere sectoren.

We zien hier geen verschillen tussen de woonafstand van Natura-2000 gebieden.

Personen die wel een in Natura-2000 gebieden komen om te wandelen of fietsen, erkennen vaker het nut, belang en noodzaak van het Programma Natuur.

*Het is nuttig dat de Rijksoverheid en provincies in het Programma Natuur samenwerken met lokale overheden en terreinbeheerders

*Ik vind het belangrijk dat de overheid investeert in natuurherstel en -versterking met behulp van het Programma Natuur

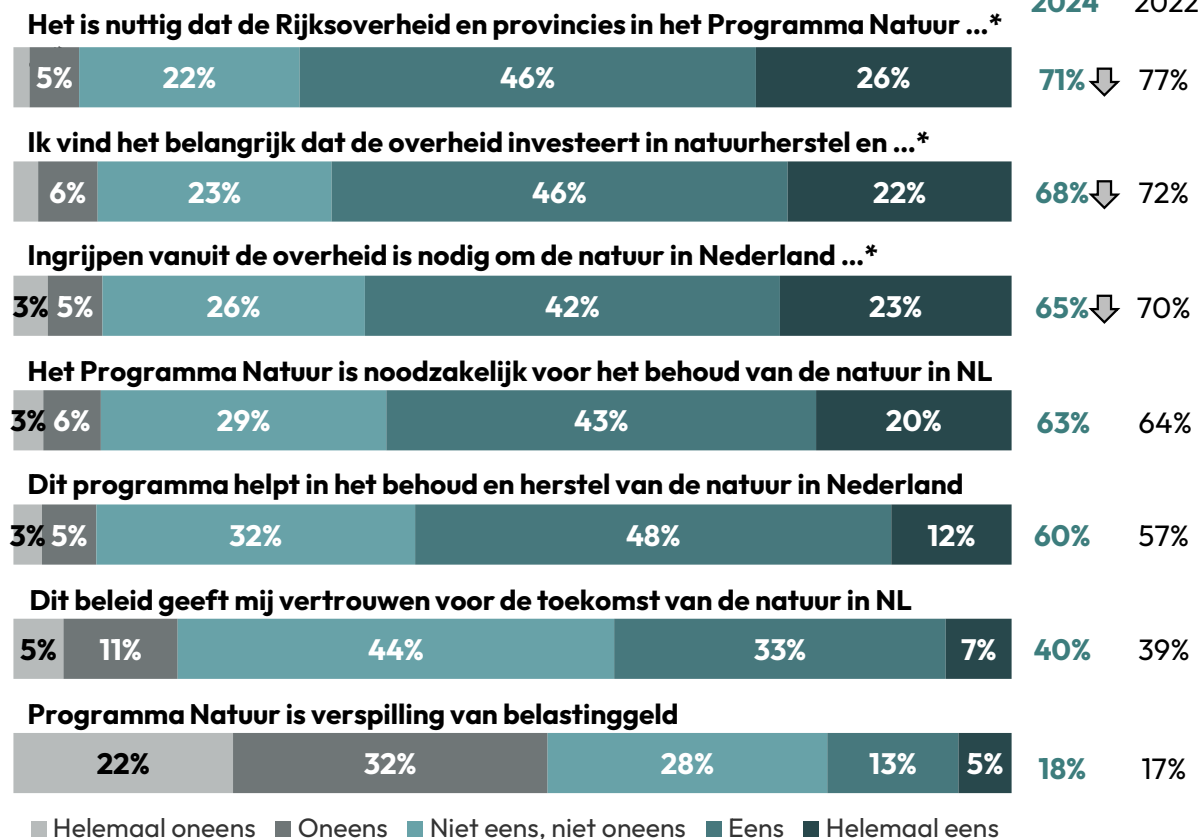
*Ingrijpen vanuit de overheid is nodig om de natuur in Nederland toekomstbestendig te maken en te houden

[Link naar bijhorende tabel](#)

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

(Basis - NL-publiek 2024, n=1.529)

Top-2 box
(% eens + zeer eens)

Houding beleid | Ruim de helft wil inzetten op innovatie en technologische ontwikkelingen voor herstel en behoud Nederlandse natuur

 We zien hier geen verschillen tussen ondernemers en het algemeen Nederlands publiek.

 We zien hier geen verschillen tussen de woonafstand van natura gebieden.

Personen die weleens in Natura-2000 gebieden wandelen of fietsen, zijn vaker van mening dat technologische vooruitgang kan bijdragen aan het behoud van Nederlandse natuur (59% vs. 48%) en zien vaker noodzaak in het inzetten op innovatie en technologische ontwikkeling voor natuurherstel en onderhoud (59% vs. 47%) dan personen die niet in deze natuurgebieden komen.

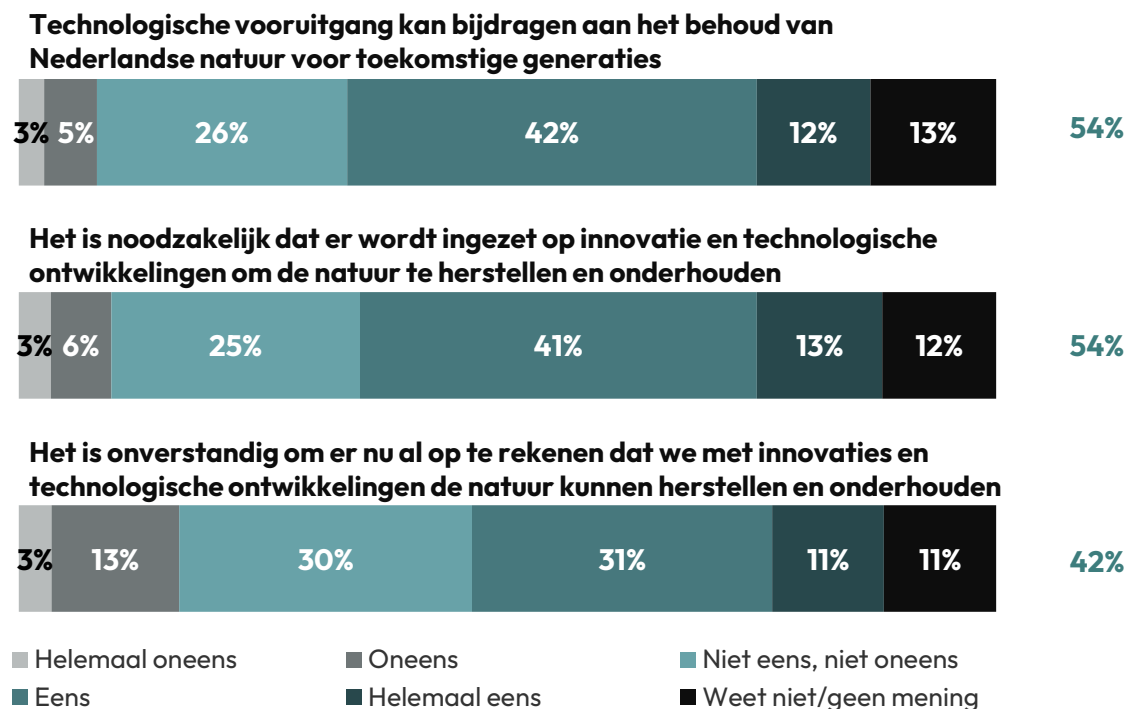
Deze vraag is in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

[Link naar bijhorende tabel](#)

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

(Basis – NL-publiek 2024, n=1.529)

Top-2 box
(% eens+ zeer eens)

Houding beleid | Circa de helft vindt dat de overheid te weinig doet aan natuurherstel

Ondernemers vinden veel vaker dan de rest van Nederland dat de overheid te veel doet aan natuurherstel (33% vs. 10%).

Ook hier zien we dat deze mening vaker aanwezig is bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw en visserij dan bij ondernemers uit andere sectoren.

We zien hier geen verschillen tussen de woonafstand van Natura-2000 gebieden.

Personen die weleens in Natura-2000 gebieden wandelen of fietsen, zijn vaker van mening dat de overheid te weinig doet aan natuurherstel (53% vs. 40%).

Deze vraag is in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Welk van de volgende uitspraken past het best bij jouw mening?

(Basis – NL-publiek 2024, n=1.529)

Ik vind dat de overheid ...

Resultaten: actiebereidheid

Actiebereidheid | Verantwoordelijkheid wordt vooral bij overheid gelegd en steeds minder bij zichzelf of andere burgers

Nederlanders leggen de verantwoordelijkheid voor natuurbescherming- herstel en -ontwikkeling nog altijd vooral bij diverse overheden, hoewel dit jaar een fractie minder bij de rijksoverheid (69% vs. 73%). Het valt vooral op dat verantwoordelijkheid bij burgers (53% vs. 61%) en 'ikzelf' (42% vs. 50%) is gedaald.

Ten opzichte van de rest van Nederland wijzen ondernemers aan *alle* voorgelegde antwoordcategorieën minder verantwoordelijkheid toe (10% tot 15% minder vergeleken met het algemeen publiek). Dit wijst erop dat ondernemers een kleinere noodzaak zien voor natuurbescherming- herstel en -ontwikkeling.

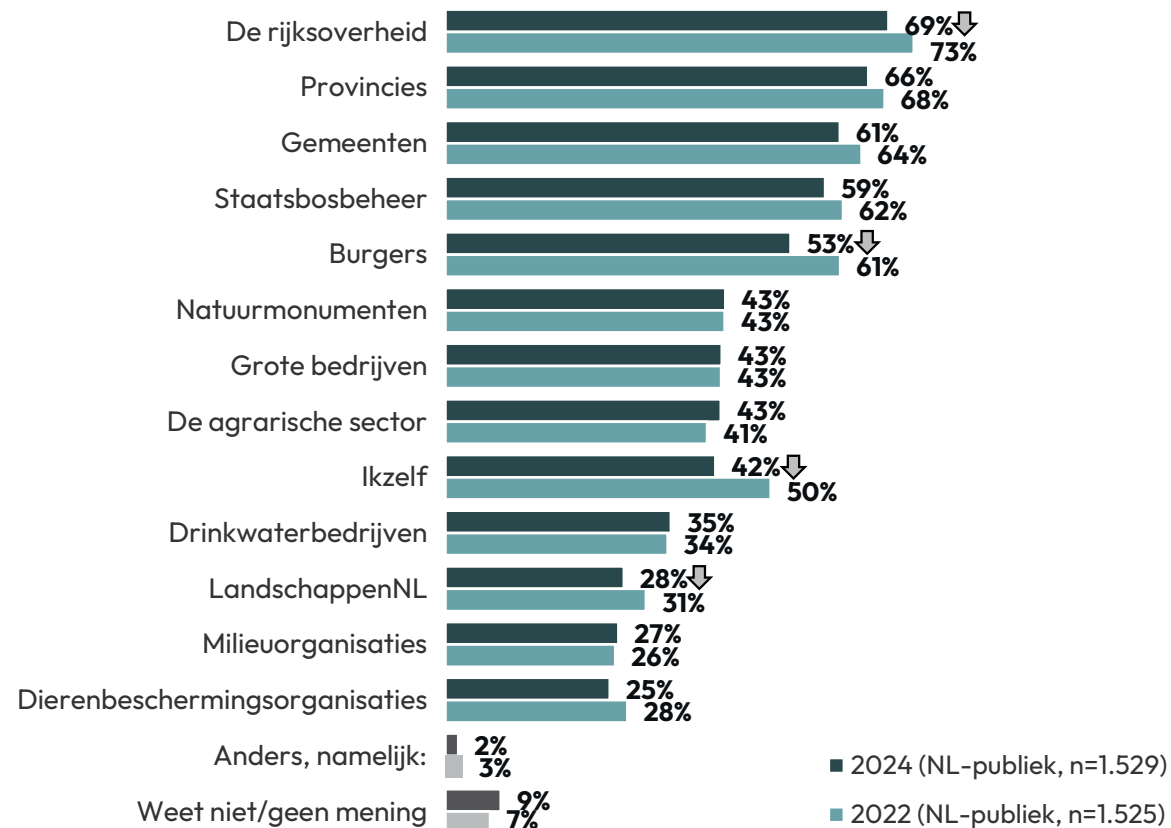
Personen die binnen 5 km. van een Natura-2000 gebied wonen, leggen iets vaker de verantwoordelijkheid bij burgers (59% vs. 55%) of zichzelf (49% vs. 43%).

Personen die weleens wandelen of fietsen in Natura 2000-gebieden, wijzen aan alle antwoordcategorieën meer verantwoordelijkheid toe (verschil is 6-10% met mensen die niet in Natura 2000-gebieden wandelen of fietsen). Het verschil is het grootst bij de antwoordoptie 'ikzelf' (48% vs. 33%).

[Link naar bijhorende tabel](#)

Wie zijn er volgens jou verantwoordelijk als het gaat om natuurbescherming, -herstel en -ontwikkeling in Nederland?

(Basis – NL-publiek)

Actiebereidheid | Nederlanders voelen zich verantwoordelijk voor natuur in hun eigen omgeving maar hebben minder vaak het idee dat ze kunnen bijdragen

Het Nederlandse publiek heeft in 2024 iets minder vaak het idee dat zij zelf wat kunnen bijdragen aan de bescherming van de natuur (61% vs. 65%).

Men geeft wel vaker aan dat binnen de vriendenkring natuur, klimaat en milieu belangrijke thema's zijn (34% vs. 29%).

Ondernemers vinden het vaker te veel moeite om bij te dragen aan natuurbescherming (21% vs. 12% bij het NL-publiek). Toch voelen ondernemers zich vaker verantwoordelijk voor de natuur in hun omgeving dan de rest van Nederland (70% vs. 63%).

Dit gevoel van verantwoordelijkheid zien we vaker bij ondernemers uit de landbouw, bosbouw of visserij.

Personen die binnen 5 km. van een Natura 2000-gebied wonen, geven minder vaak aan dat ze niet weten wat ze kunnen doen om natuurherstel te ondersteunen (22% vs. 27%). Personen die tussen de 21 en 30 km. van een natura gebied wonen, geven vaker aan zich verantwoordelijk te voelen voor de natuur in hun omgeving (77% vs. 63%). Ook speelt bij hen natuur vaker een belangrijke rol in de keuzes die zij maken (53% vs. 45%).

Personen die weleens wandelen of fietsen in Natura 2000-gebieden, voelen zich vaker verantwoordelijk voor de natuur in hun omgeving (73% vs. 51%) en hebben vaker het gevoel dat zij wat kunnen bijdragen aan natuurbescherming (54% vs. 33%).

[Link naar bijhorende tabel](#)

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

(Basis – NL-publiek 2024, n=1.529)

Top-2 box
(% eens+ zeer eens)

■ Helemaal oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Helemaal eens ■ Weet niet

*Deze stellingen zijn in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Actiebereidheid | Milieu en klimaat zijn belangrijkere thema's geworden binnen organisaties/werkgevers

Men vindt klimaat en milieu deze meting vaker een belangrijk thema in de organisatie waar men werkt (42% vs. 37%).

Ondernemers geven vaker dan de rest van werkend Nederland aan dat klimaat en milieu belangrijke thema's zijn binnen hun organisatie (53% vs. 37%).

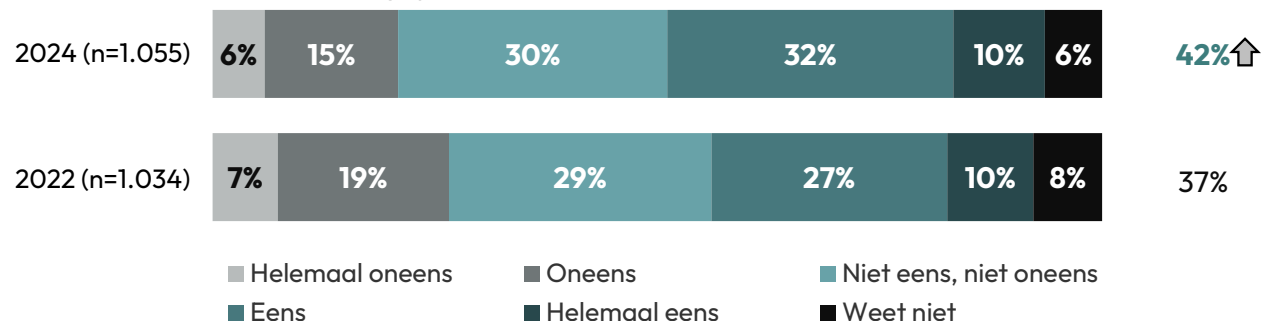

We zien hier geen verschillen tussen de woonafstand van Natura-2000 gebieden.

In hoeverre ben je het eens met de volgende stelling?

(Basis – werkzaam: loondienst, promovierend, ondernemers of bestuurders)

Binnen de organisatie/het bedrijf waarin ik werk zijn klimaat en milieu belangrijke thema's

Top-2 box
(% eens+ zeer eens)

Deze stelling is enkel voorgelegd aan personen in loondienst, promovendi, zelfstandig ondernemers en/of bestuurders en niet aan Nederlanders die niet werkzaam zijn.

Actiebereidheid | De helft van de Nederlanders willen bijdragen aan natuurherstel en – bescherming, maar hebben weinig concrete plannen

Een lager percentage dan in 2022 geeft aan een steentje te willen bijdragen aan natuurherstel en – bescherming (52% vs 57%). De stelling was in 2022 iets anders geformuleerd: Ik wil graag een steentje bijdragen aan natuurherstel/-ontwikkeling.

Ondernemers geven vaker dan de rest van Nederland aan dat zij concrete plannen hebben om in actie te komen (28% vs. 15%) en dat zij in hun dagelijkse leven regelmatig actie ondernemen om de natuur te ondersteunen (44% vs. 29%).

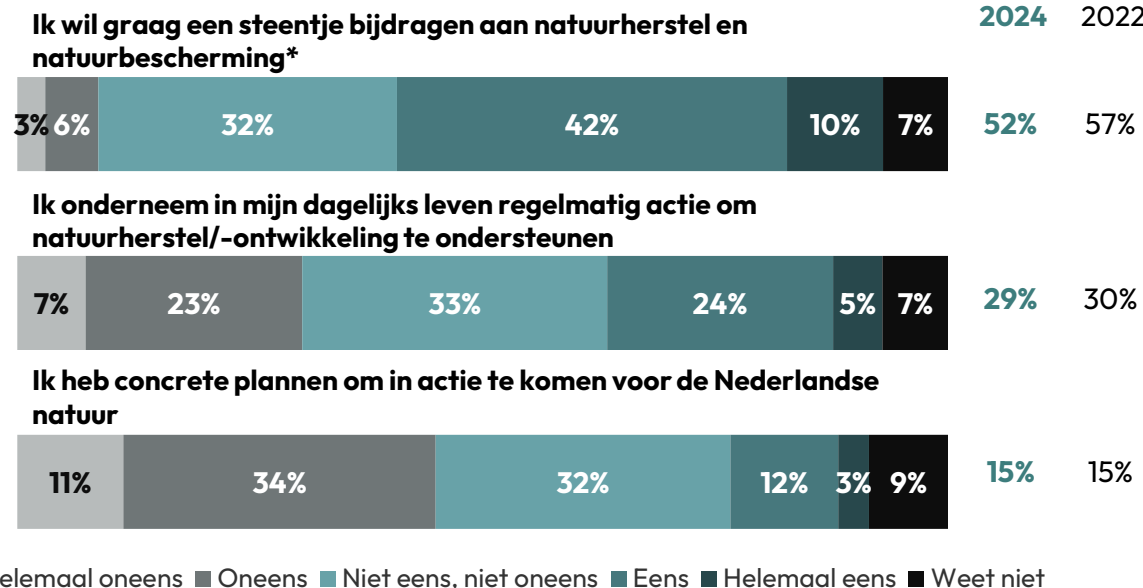
Personen die tussen de 21 en 30 km. van een Natura-2000 gebied wonen, willen vaker hun steentje bijdragen (64% vs. 52%) en hebben vaker concrete plannen om in actie te komen (20% vs. 15%).

Personen die vaker in Natura-2000 gebieden komen, willen vaker hun steentje bijdragen aan natuurherstel en natuurbescherming (60% vs. 42%)

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

(Basis – NL-publiek 2024)

Top-2 box
(% eens+ zeer eens)

[Link naar bijhorende tabel](#)

Actiebereidheid | Meeste ondernemers houden zoveel mogelijk rekening met de natuur

Omdat de doelgroep bepaling van ondernemers in de huidige meting is aangepast t.o.v. de vorige meting, is een zuivere vergelijking met de vorige meting niet mogelijk. De vergelijking op deze vraag met 2022 is daarom ook indicatief.

Deze stellingen zijn enkel voorgelegd aan ondernemers, daarom kijken we niet naar verschillen met het algemeen publiek.

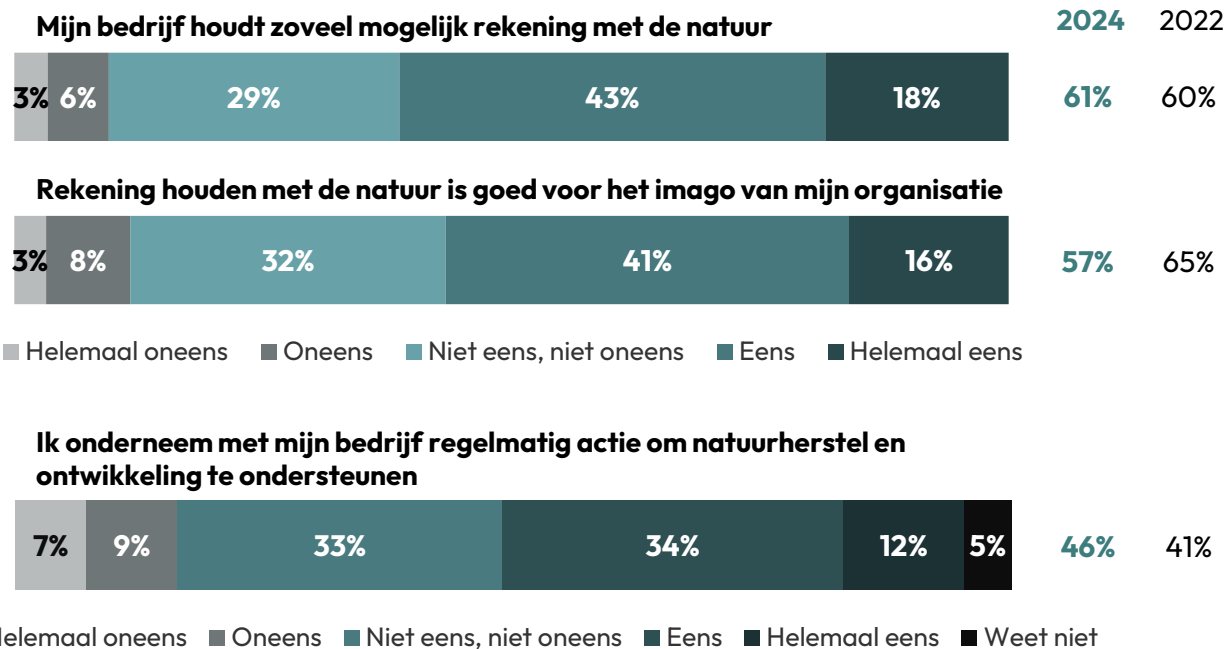

Deze stellingen zijn enkel voorgelegd aan ondernemers, daarom kijken we niet naar verschillen in woonafstand van een Natura-2000 gebied.

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?

(Basis – Ondernemers 2024, n=370)

Top-2 box
(% eens+ zeer eens)

Actiebereidheid | Circa een op de drie die een steentje wil bijdragen, overweegt verschillende opties

 Ondernemers die een steentje bij willen dragen, geven vaker dan de rest van Nederland aan dat zij al een groot deel van de voorgelegde opties doen, bijv. vrijwilligerswerk in opvangcentra (24% vs. 8%) of het deelnemen aan burgerwetenschapsprojecten (27% vs. 11%).

 We zien hier geen eenduidige verschillen tussen de woonafstanden van Natura-2000 gebieden. Nederlanders die echter vaker in een Natura-2000 gebieden komen, geven vaker dan de rest van Nederland aan dat zij al een groot deel van de voorgelegde opties doen.

*Het steunen van organisaties zoals Natuurmonumenten door een lidmaatschap te nemen of te doneren

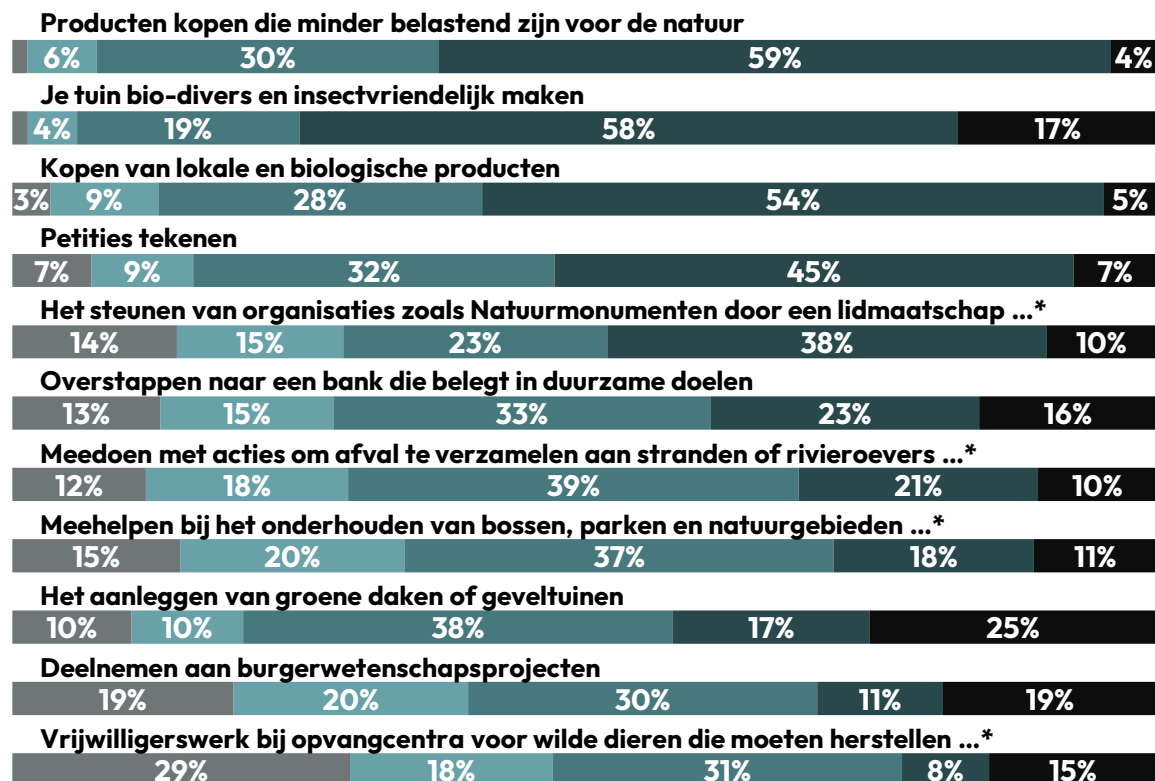
*Meedoen met acties om afval te verzamelen aan stranden of rivieroeveren, wat helpt om vervuiling van natuurlijke ecosystemen tegen te gaan

*Meehelpen bij het onderhouden van bossen, parken en natuurgebieden door bijvoorbeeld te snoeien, opruimen van afval, of het aanplanten van bomen en struiken

*Vrijwilligerswerk bij opvangcentra voor wilde dieren die moeten herstellen voordat ze weer in het wild worden vrijgelaten

Deze vraag is in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Welke van de volgende opties doe je al of zou jij overwegen om een steentje bij te dragen? (Basis – NL-publiek 2024 en wil steentje bijdragen, n=807)

■ Zou ik niet overwegen ■ Zou ik misschien wel, misschien niet overwegen ■ Zou ik overwegen ■ Dit doe ik al ■ Weet ik niet/niet van toepassing

[Link naar bijhorende tabel](#)

Resultaten: informatiebehoefte

Informatiebehoefte | Een kwart (één op de vier) heeft behoefte aan meer informatie over natuurbeleid

Dit beeld is vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Ondernemers geven vaker aan dat zij geen behoefte hebben aan meer informatie, omdat zij al genoeg over het natuurbeleid en de uitvoering hiervan weten (28% vs. 22%).

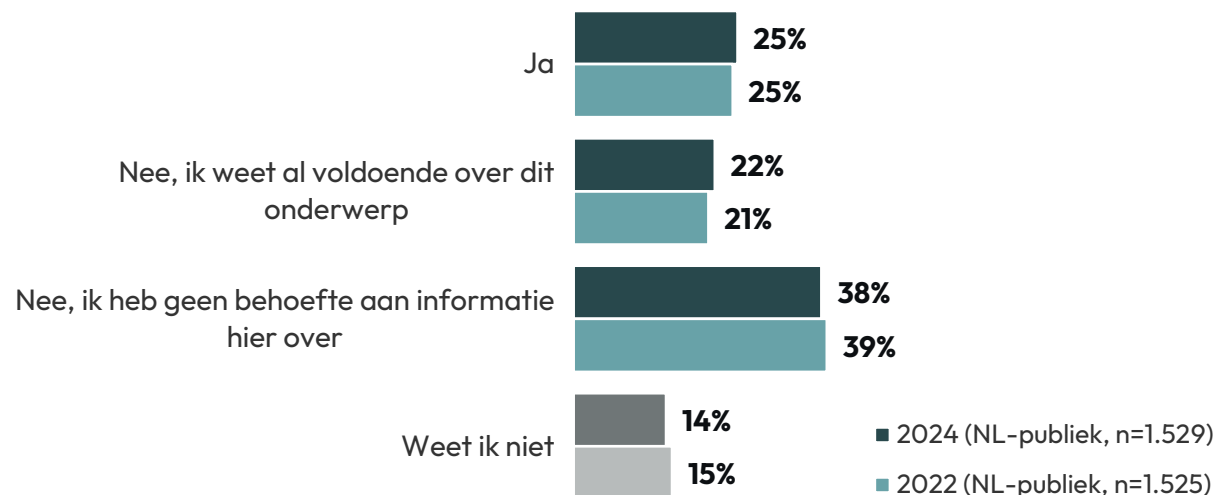

We zien hier geen verschillen tussen de woonafstand van Natura-2000 gebieden.

Mensen die zelf geregeld wandelen of fietsen in een Natura 2000-gebied hebben vaker behoefte aan meer informatie dan mensen die dat niet doen (31% vs. 18%).

Heb je behoefte aan (meer) informatie over het natuurbeleid van de overheid en de uitvoering hiervan in de komende jaren?

(Basis – NL-publiek)

Informatiebehoefte | Men wil in de eerste plaats weten wat de overheid gaat doen, dan pas wat men zelf kan bijdragen

Ten opzichte van de vorige meting zijn personen die meer willen weten over het natuurbeleid en de uitvoering hiervan, minder geïnteresseerd in hoe het Programma natuur er precies uitziet (53% vs. 66%) en wat zij zelf kunnen doen (47% vs. 55%).

Ondernemers die wél meer informatie zouden willen over het natuurbeleid, zouden ten opzichte van het algemeen Nederlandse publiek vaker willen weten wat hun organisatie kan doen (22% vs. 10%).

Vanwege het lage aantal waarnemingen kijken we niet naar verschillen tussen groepen.

Waar zou je dan meer over willen weten?

(Basis – NL-publiek & wilt meer weten)

[Link naar bijhorende tabel](#)

Informatiebehoefte | Informatie over natuur in de omgeving ontvangt men het liefst van de eigen gemeente; informatie over natuurbeleid het liefst vanuit het Rijk of gemeente

Ten opzichte van de rest van Nederland willen ondernemers informatie over natuur in hun omgeving minder vaak van hun gemeente ontvangen (48% vs. 70%).

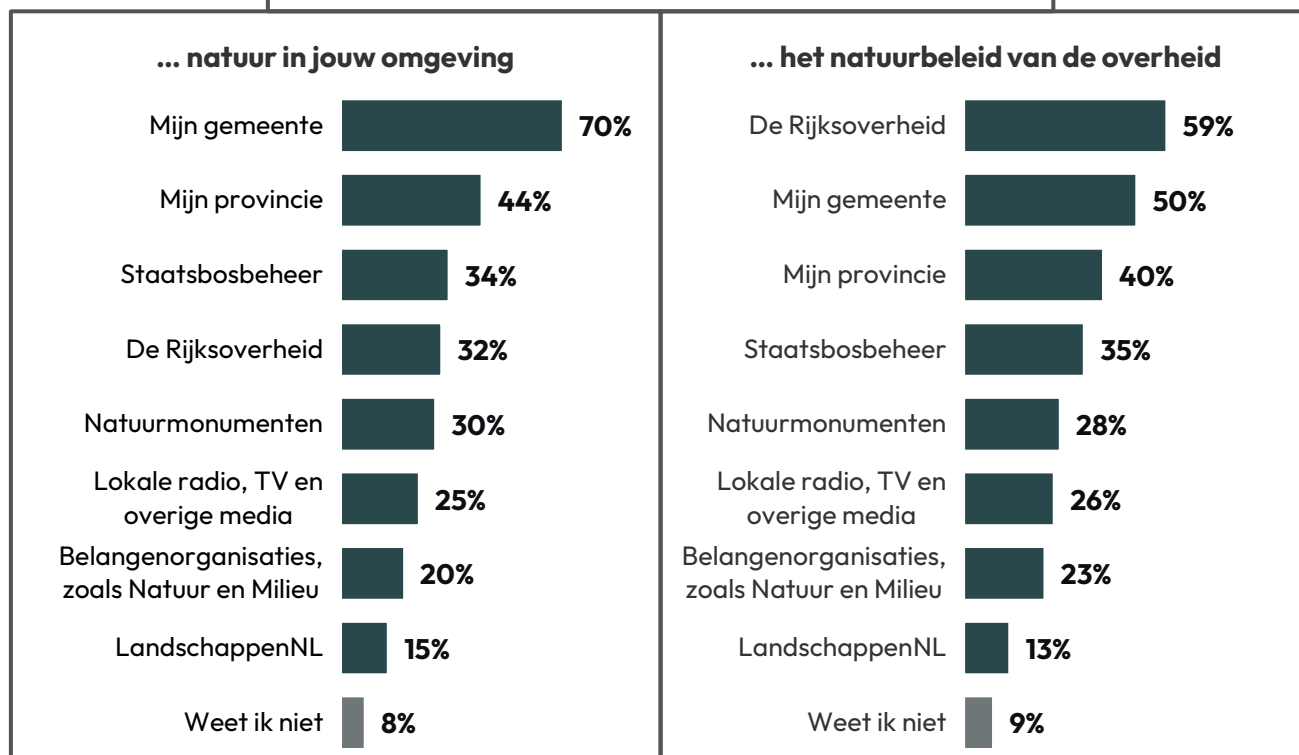

Vanwege het lage aantal waarnemingen kijken we niet naar verschillen tussen groepen.

Deze vraag is in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Van wie zou je meer informatie willen ontvangen over?

(Basis - NL-publiek 2024 & wilt meer weten, n=400)

Informatiebehoefte | Berichten in de media (lokaal, provinciaal, landelijk) meest gebruikte bron voor informatie over natuur in de omgeving en natuurbeleid overheid

Ondernemers die meer informatie willen ontvangen over het natuurbeleid van de overheid en natuur in hun omgeving, gebruiken vaker sociale media zoals Youtube, Facebook, LinkedIn en X. Berichten in de lokale, regionale of landelijke media raadplegen zij daarentegen minder vaak.

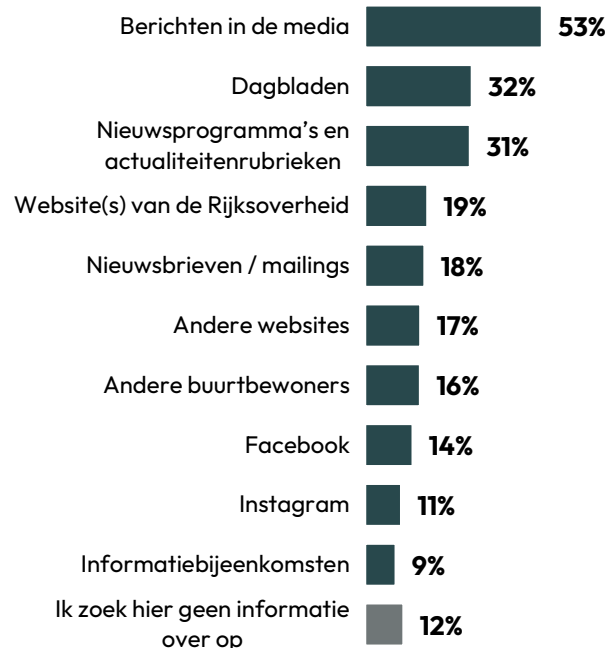
Vanwege het lage aantal waarnemingen kijken we niet naar verschillen tussen groepen.

Om de leesbaarheid van het rapport te waarborgen, worden bij deze vragen enkel de top-10 meest genoemde antwoorden getoond. Klik [hier](#) voor de volledige grafieken.

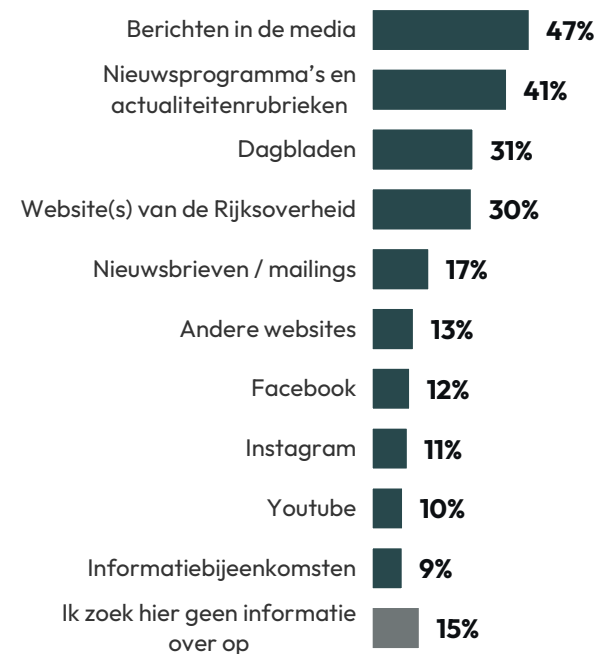
Deze vraag is in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Top-10: Welke informatiebronnen gebruik je om informatie te zoeken over ... (Basis – NL-publiek 2024 & wilt meer weten, n=400)

... natuur in jouw omgeving

... het natuurbeleid van de overheid

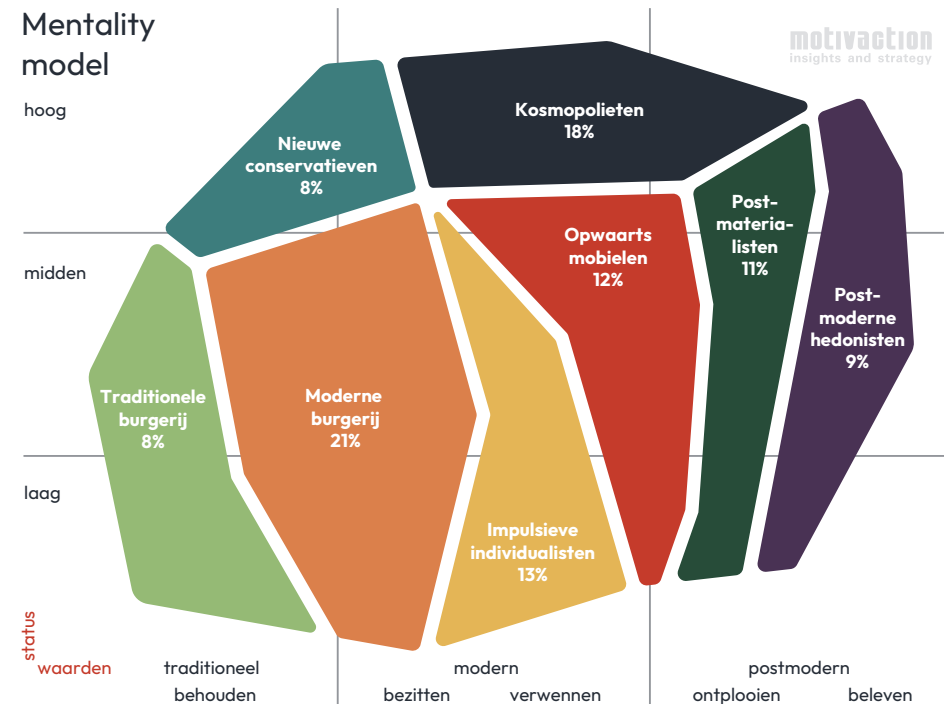
Bijlagen

Bijlage | Mentality en Vijf tinten groener

In dit rapport worden de resultaten verdiepend ook bekeken aan de hand van het Vijf tinten groener-model (VTG). Dit model is gebaseerd op Mentality. Motivaction voert sinds 1997 jaarlijks op eigen initiatief een grootschalig schriftelijk en online onderzoek uit onder de Nederlandse bevolking naar waarden en drijfveren. Dit is het Mentality-onderzoek. Aan de hand van dit onderzoek en kwalitatief vooronderzoek (levensdiepte-interviews) hebben we een model ontwikkeld van de Nederlandse bevolking op basis van waarden en drijfveren. Met deze 'zachte' kenmerken kunnen we veel beter begrijpen en (statistisch) verklaren waarom burgers bepaalde opinies hebben en zich op een bepaalde manier gedragen dan op basis van alleen 'harde' socio-demografische kenmerken.

We onderscheiden acht sociale milieus die elk op eigen wijze in het leven staan. Iemand kan ingedeeld worden in een sociaal milieu op basis van scores op circa 60 stellingen over diverse domeinen van het leven: doelen in het leven, maatschappij, milieu en overheid, werk, vrije tijd, consumeren en sociale relaties.

De structuur van het model blijkt nauwelijks aan verandering onderhevig: de meest grondige revisie was in 2002 toen we een achtste milieu – de nieuwe conservatieven – toevoegden. De *omvang* van de milieus is iets veranderlijker: met name de traditionele burgerij krimpt geleidelijk en de opwaarts mobielen worden juist langzaam groter. Deze veranderingen komen door het verdwijnen van generaties en de opkomst van nieuwe generaties. Het Mentality-model is sinds 1997 in vele honderden onderzoeken gebruikt voor opdrachtgevers in diverse sectoren, variërend van wetenschappelijke instellingen als Milieu- en Natuurplanbureau, de universiteiten van Tilburg en Utrecht, SCP en WRR tot commerciële bedrijven als Unilever en Achmea. En uiteraard overheden, variërend van ministeries tot Rijkswaterstaat en van provincies tot gemeenten. Regelmatig bekijken onze methodologen of het model de Nederlandse samenleving nog voldoende weerspiegelt en wat de actuele omvang van de milieus is.

Bijlage | Mentality en Vijf tinten groener

De verschillende sociale milieus met hun karakteristieke waardenprofielen zijn globaal ingedeeld aan de hand van drie waardenoriëntaties:

- een traditionele gekenmerkt door de waarde 'behouden';
- een moderne gekenmerkt door de waarden 'bezitten', 'verwennen', 'genieten';
- een postmoderne gekenmerkt door de waarden 'ontplooiën' en 'beleven'.

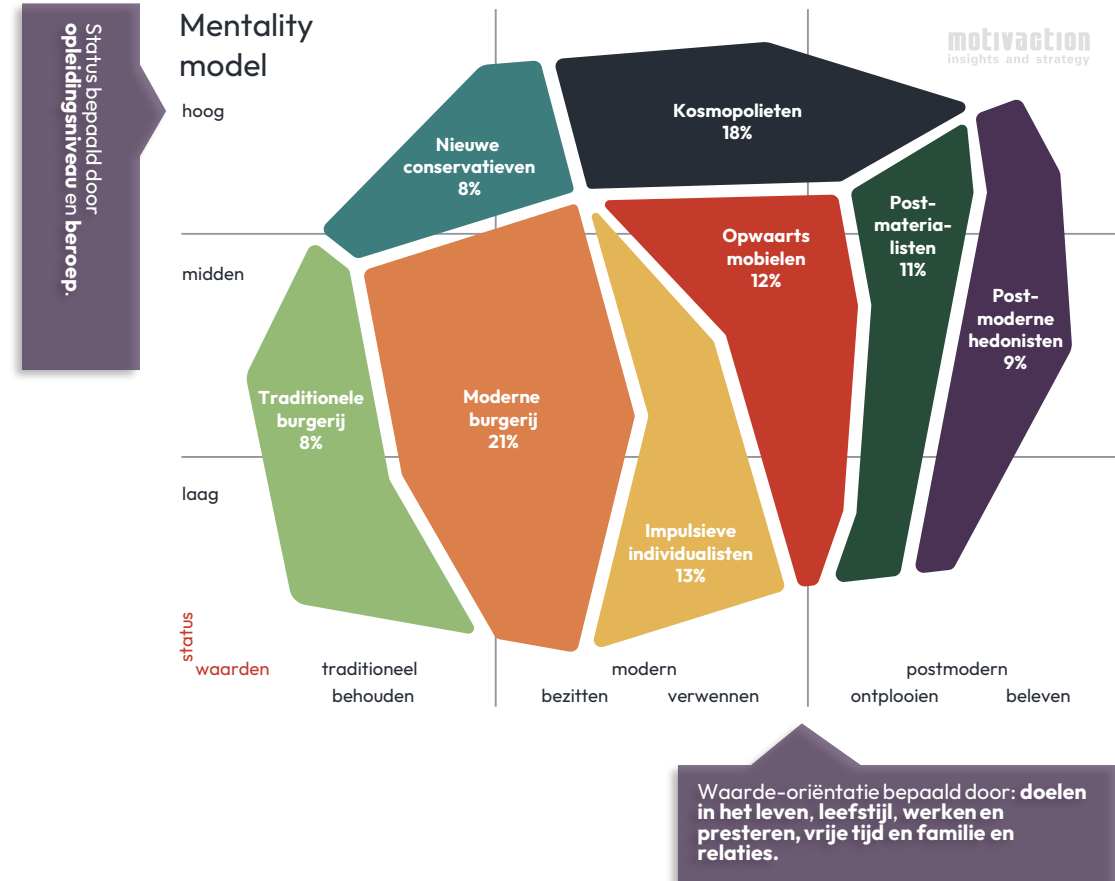
Deze waardenoriëntaties zijn bij de schematische, modelmatige weergave van de sociale milieus als uitgangspunt genomen en zijn bepalend voor de horizontale as van de milieu-index. De verticale as van de milieu-index is samengesteld op basis van sociaaleconomische status.

Sociaaleconomische status wordt alleen gebruikt voor de schematische weergave; het speelt geen rol bij de toewijzing van respondenten aan een sociaal milieu (waarin alleen waardenoriëntaties een rol spelen).

De Mentality-milieus hebben hun eigen kijk op duurzaamheidskwesties. Om die reden zijn de milieus verder gesegmenteerd, waaruit vijf onderscheidende duurzaamheidsstijlen voortkwamen: de Vijf tinten groener-segmentatie (VTG).

Het Vijf Tinten Groener Model is een afgeleide van het Mentality Model:

- Plichtsgetrouwen = Traditionele burgerij
- Structuurzoekers = Moderne burgerij & impulsieve individualisten
- Statubewustenen = Nieuw conservatieven & opwaarts mobielen
- Verantwoordelijken = Kosmopolieten & postmaterialisten
- Ontplooiers = Postmoderne hedonisten

Bijlage | De segmenten van Vijf tinten groener

Sommige groepen zijn makkelijker tot duurzaamheidsinitiatieven te verleiden dan andere. Verantwoordelijken (kosmopolieten, postmaterialisten) zijn er bijvoorbeeld prima bij te betrekken. Ontplooiers (postmoderne hedonisten) zien duurzaamheid als onderdeel van hun persoonlijke ontwikkeling en groei en kunnen om die reden wellicht interessant zijn. Plichtsgetrouwen (traditionele burgerij) zijn al uit zichzelf bereid sober te leven. Structuurzoekers (moderne burgerij, impulsieve individualisten) hebben weinig met duurzaamheid en zijn daarom lastiger te motiveren duurzamere keuzes te maken. Voor statusbewusten (opwaarts mobilen en nieuwe conservatieven) is duurzaamheid bijzaak, het product of de dienst moet vooral (financieel) aantrekkelijk zijn.

Plichtsgetrouwen

Plichtsgetrouwen hechten sterk aan traditionele normen en waarden, en het gezin. Ze houden van een rustig en regelmatig leven en godsdienst speelt daarin vaak een belangrijke rol. Plichtsgetrouwen zijn maatschappelijk betrokken. Deze betrokkenheid en het feit dat zij veel waarde hechten aan het gezin maken ook dat zij zich verantwoordelijk voelen om de wereld goed achter te laten voor de volgende generaties.

Structuurzoekers

Structuurzoekers houden van een gemakkelijk en regelmatig leven. Ze leven in het hier en nu en vinden genieten en gezelligheid zeer belangrijk. Als het gaat om duurzaamheid zijn structuurzoekers de hekkensluiters. In het dagelijks leven houden ze zich weinig bezig met dit onderwerp.

Verantwoordelijken

Verantwoordelijken dragen graag hun steentje bij aan een duurzamere samenleving en zien duurzaamheid allerminst als een hype. Ze zijn zich erg bewust van hun ecologische voetafdruk en het effect daarvan op toekomstige generaties. Zo maken verantwoordelijken zich oprecht zorgen over regionale en mondiale milieuschade. Deze groep is niet tegen innovaties op het gebied van duurzaamheid, maar ze hebben soms wel hun bedenkingen.

Ontplooiers

Ontplooiers staan open in het leven en gaan actief op zoek naar nieuwe ervaringen. Persoonlijke vrijheid is hun uitgangspunt. Ze willen graag zelf een bijdrage leveren, creatief meedenken over oplossingen en volgen niet blindelings de massa. Ontplooiers kiezen hun eigen weg en nemen beslissingen met als doel zichzelf te ontwikkelen. Door hun brede interesse en omdat ze openstaan voor veel verschillende activiteiten, is hun aandacht vaak vluchtig.

Statusbewusten

Statusbewusten zijn individualistisch ingesteld en hun maatschappelijke betrokkenheid is terug te zien in ondernemerschap. Ze zijn ambitieus, prestatiegericht en zien de toekomst positief tegemoet. Ze streven in hun leven naar luxe en succes of hebben dat al bereikt. Meer dan anderen lopen ze warm voor technologie en innovatieve producten. Ze beschikken vaak als eersten over de nieuwste snufjes en schromen niet die aan anderen te laten zien.

Bijlage | Uitdieping resultaten Vijf tinten groener

Belang: vinden mogelijkheden om te sporten, vissen of ontspannen vaker belangrijk voor de natuur in hun omgeving.

Zorgen: maken zich wat minder vaak zorgen over de staat van de Nederlandse natuur.

Houding: staan over het algemeen positiever tegenover het Programma Natuur en erkennen het nut ervan vaker.

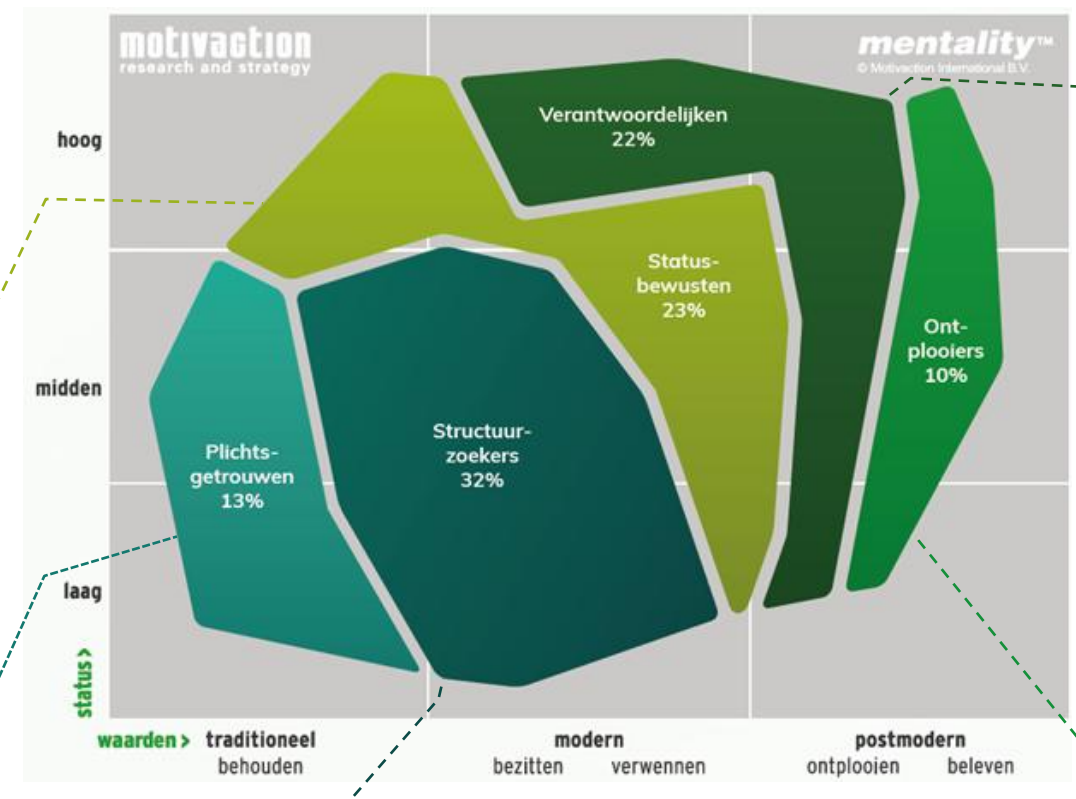
Technologie: staan positiever tegenover het inzetten van technologie voor onderhoud en herstel van natuur.

Natuurherstel: vinden vaker dat de overheid al genoeg of zelfs te weinig doet aan natuurherstel.

Sociale omgeving: praten minder vaak met anderen over klimaatverandering, natuur of thema's die daar aan raken.

Houding: staan over het algemeen minder positief tegenover het Programma Natuur

Plannen: hebben minder vaak al concrete plannen om bij te dragen aan natuurherstel/bescherming

Bezoeken: komen vaker in Natura-2000 gebieden om daar te fietsen en te wandelen.

Belang: staan vaker stil bij de natuur en denken na over de toekomst van de aarde

Sociale omgeving: praten vaker met anderen over klimaatverandering en volgen vaker nieuws hierover.

Zorgen: maken zich (heel) veel zorgen over de staat van de Nederlandse natuur.

Geïnformeerd: zijn vaker op de hoogte van natuurproblematiek in het algemeen en beleid Programma Natuur specifiek. Hebben ook vaker een informatiebehoefte.

Houding: staan over het algemeen positiever tegenover het Programma Natuur en erkennen vaker het belang en nut ervan.

Verantwoordelijkheid: voelen zich vaker verantwoordelijk voor de natuur in hun omgeving.

Intentie: hogere intentie om bij te dragen aan natuurbehoud/-herstel.

Zorgen: hebben minder zorgen over de staat van de natuur in Nederland

Geïnformeerd: zijn minder goed op de hoogte van natuurproblematiek in het algemeen en beleid Programma Natuur specifiek.

Houding: hebben een wat minder uitgesproken mening over het Programma Natuur maar neigen soms naar een meer sceptische houding.

Bezoeken: komen minder vaak in Natura-2000 gebieden om daar te fietsen en te wandelen.

Belang: staan minder vaak stil bij de natuur en denken minder vaak na over de toekomst van de aarde

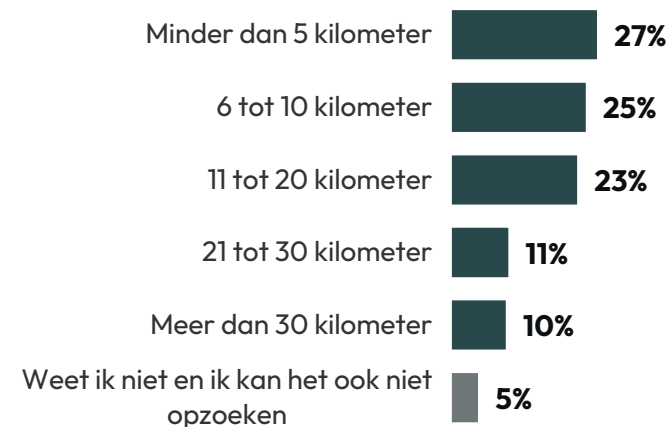
Zorgen: maken zich een stuk minder vaak zorgen over de staat van de Nederlandse natuur.

Geïnformeerd: geven aan goed op de hoogte te zijn van de natuur problemen in Nederland, maar vinden vaker dat deze problemen geen reëel risico vormen.

Bijlage | De helft van het Nederlandse publiek woont binnen 10 km. van een Natura-2000 gebied

Hoe ver woon je (ongeveer) af van een Natura-2000 natuurgebied?

(Basis – NL-publiek 2024, n=1.529)

Bij deze vraag is de volgende toelichting gegeven:

“Om dit te bepalen kan je gebruik maken van de volgende kaart. Alle gekleurde gebieden tonen Natura-2000 gebieden. Werkt de kaart niet goed? Kijk dan op de volgende website: [Natura 2000 gebieden | natura 2000](#).

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden plant- en diersoorten die in Europa bedreigd zijn en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden”

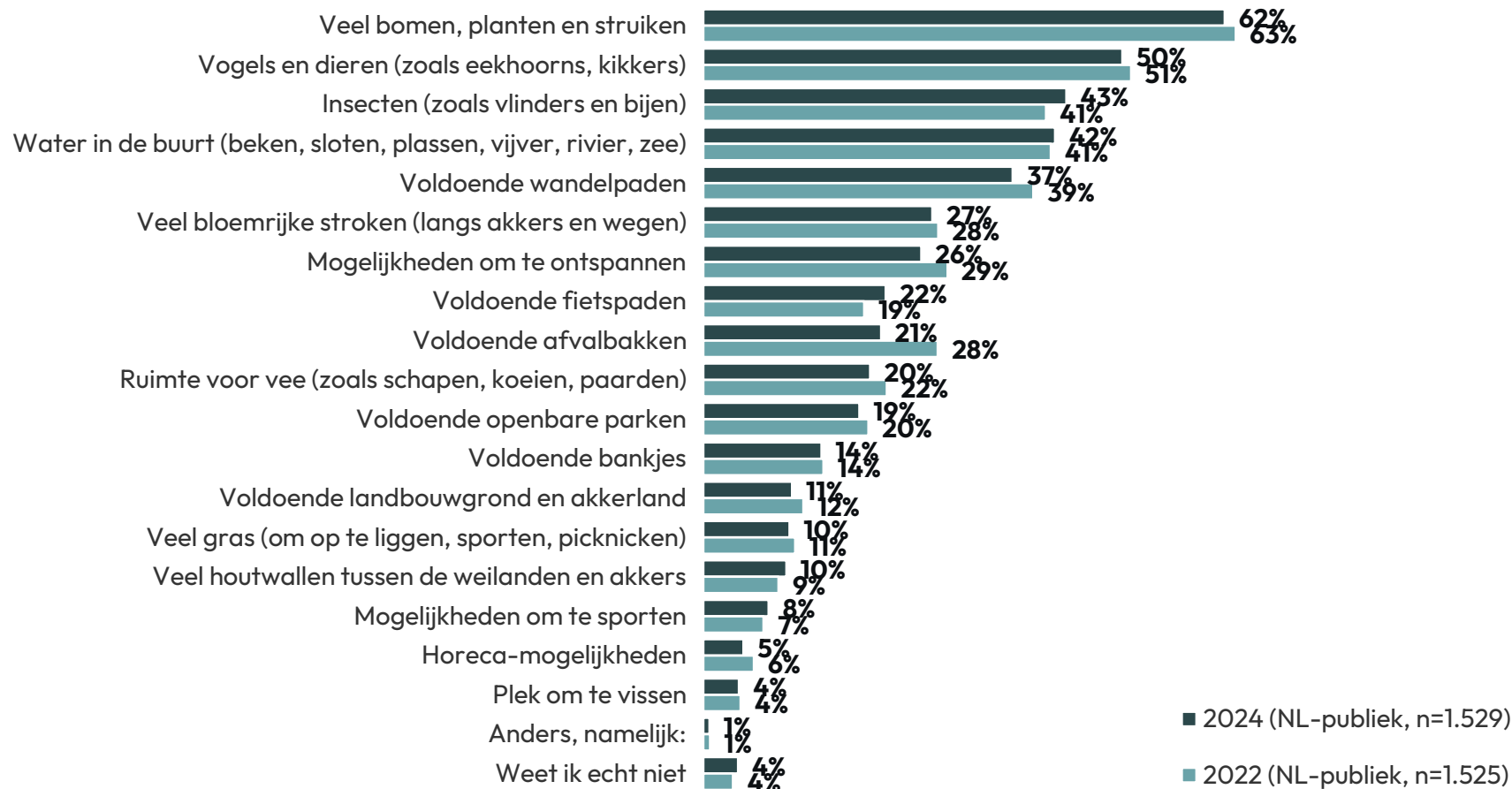
Deze vraag is in de huidige meting (2024) toegevoegd en hierdoor niet vergelijkbaar met de vorige meting (2022).

Bijlage | Volledige grafiek belangrijke onderdelen natuur

Klik [hier](#) om terug te gaan naar het hoofdrapport

Welke van deze onderdelen vind jij het belangrijkste als het gaat om natuur in jouw omgeving?

(Basis – NL-publiek)

Bijlage | Voorgelegde tekst

Klik [hier](#) om terug te gaan naar het hoofdrapport

In 2020 hebben de Rijksoverheid en provincies een gezamenlijke aanpak aangekondigd om de natuur in Nederland te herstellen en te versterken voor in de toekomst. Deze aanpak heet het ‘Programma Natuur’.

Aanleiding voor dit programma is bijvoorbeeld het gebrek aan insecten die gewassen bestuiven, verlies van vruchtbare bodems voor voedsel en hittestress. Het verlies aan biodiversiteit (verscheidenheid in soorten planten en dieren) is een van de grootste risico’s voor de samenleving en de economie.

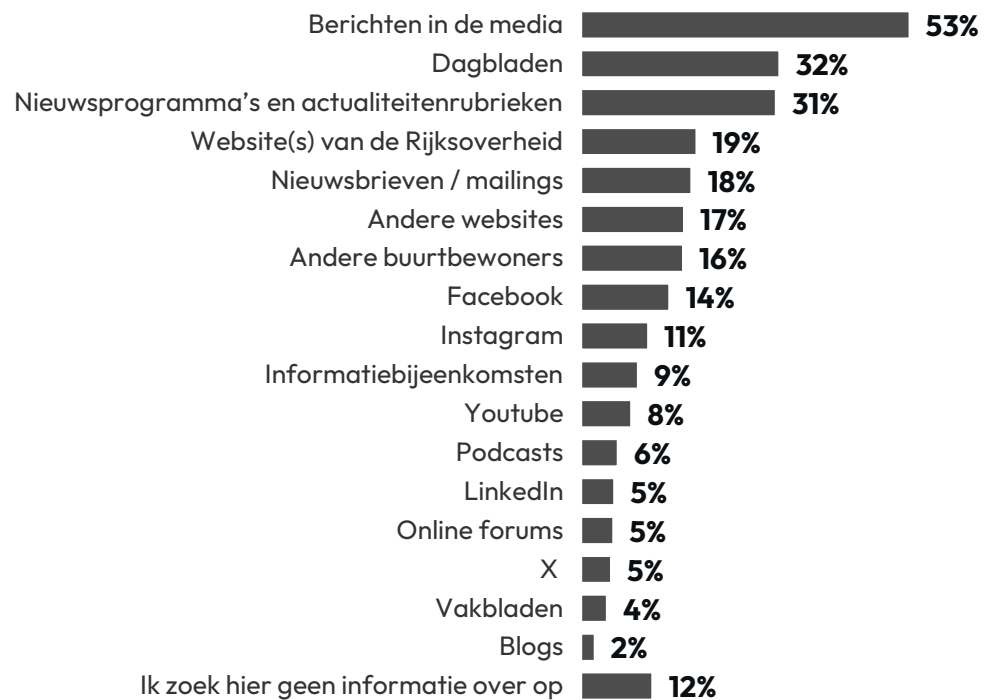
Daarom neemt de overheid maatregelen en wordt er gewerkt aan een groot herstelproject van 2022 tot 2030. Hierin wordt gekeken naar kwetsbare soorten en dieren, maar ook naar de staat van de bodem, waterhuishouding en verbinding tussen natuurgebieden. Naar natuur binnen én buiten natuurgebieden, die tegen een stootje kan.

De Rijksoverheid en provincies trekken hierin op met lokale overheden en andere lokale (terrein beherende) organisaties, zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en provinciale landschappen, met als doel gezamenlijk voor natuurherstel en -versterking voor in de toekomst te kunnen zorgen.

Bijlage | Volledige grafieken Informatiebronnen

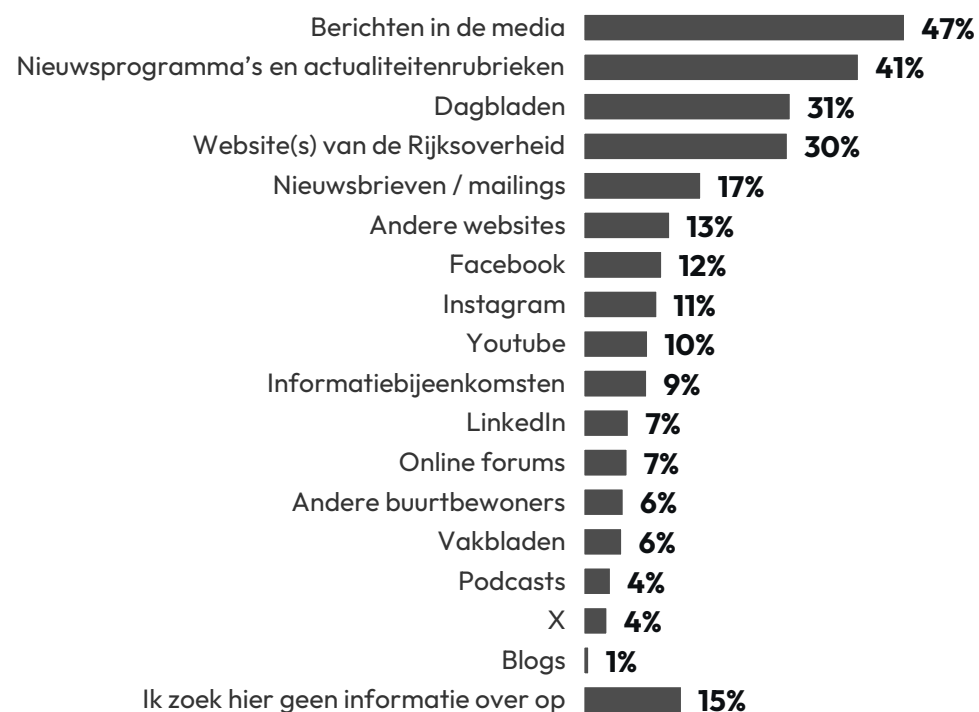
Klik [hier](#) om terug te gaan naar het hoofdrapport

Welke informatiebronnen gebruik je om informatie te zoeken over natuur in jouw omgeving: (Basis - Zou meer willen weten)

■ 2024 (rep) (n=400)

Welke informatiebronnen gebruik je om informatie te zoeken over het natuurbeleid van de overheid: (Basis - Zou meer willen weten)

■ 2024 (rep) (n=400)

Digitaal toegankelijke tabellen

Bijlage | Tabellen houding natuur; wat valt er onder natuur

Welke van onderstaande zaken vallen volgens jou onder 'de natuur'? (Basis - allen)	2022 (NL-publiek, n=1.525)	2024 (NL-publiek, n=1.529)
Een natuurlijk ontstaan bos	88%	91%
Duinen	83%	86%
Een beschermd natuurgebied	85%	85%
Een natuurlijk ontstaan meer	77%	81%
Zee	77%	81%
Een aangelegd bos	66%	66%
Een park (in een stad of dorp)	60%	60%
Een aangelegd meer	49%	54%
Een (eigen) tuin	38%	43%
Een landbouwgebied	38%	43%
Een volkstuin	31%	37%
Een groen dak	27%	31%
Geen van deze	2%	2%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen houding natuur; waardering voor natuur

Kun je aangeven in hoeverre je het eens bent met deze stellingen? (n=1.529)	Helemaal oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Helemaal eens
Het dagelijks contact met natuur in de leefomgeving geeft een gevoel van thuiszijn en veiligheid	2%	4%	26%	48%	20%
De mens is de meest succesvolle soort en heerst over de natuur	12%	24%	33%	23%	8%
Kun je aangeven in hoeverre je het eens bent met deze stellingen Natuur laat mensen voelen hoezeer ze verbonden zijn met het grotere geheel	1%	4%	24%	48%	22%
'Natuurlijk' is goed, 'onnatuurlijk' is fout	3%	19%	45%	23%	10%
Natuurlijke landschappen zijn mooi	0%	1%	10%	43%	45%
De natuur laat de mens leven met seizoenen	0%	1%	14%	54%	30%
De natuur is zelfredzaam en heeft de mens niet nodig voor haar voortbestaan	8%	21%	28%	26%	16%
In wilde natuur kunnen mensen hun grenzen verkennen en verleggen	1%	6%	37%	43%	13%
Mensen kunnen veel leren van de natuur	0%	1%	13%	50%	36%
De natuur laat ons zien hoe wij als mens horen te leven	2%	7%	31%	42%	19%
Ik geniet van het ondernemen van activiteiten in de natuur	1%	3%	23%	48%	25%
Door nu te investeren in natuur, bespaar je op de langere termijn veel geld	2%	5%	29%	38%	25%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Houding natuur; belangrijkste onderdelen natuur in jouw omgeving

Welke van deze onderdelen vind jij het belangrijkste als het gaat om natuur in jouw omgeving? (Basis - allen)	2022 (NL-publiek, n=1.525)	2024 (NL-publiek, n=1.529)
Veel bomen, planten en struiken	63%	62%
Vogels en dieren (zoals eekhoorns, kikkers)	51%	50%
Insecten (zoals vlinders en bijen)	41%	43%
Water in de buurt (beken, sloten, plassen, vijver, rivier, zee)	41%	42%
Voldoende wandelpaden	39%	37%
Veel bloemrijke stroken (langs akkers en wegen)	28%	27%
Mogelijkheden om te ontspannen	29%	26%
Voldoende fietspaden	19%	22%
Voldoende afvalbakken	28%	21%
Ruimte voor vee (zoals schapen, koeien, paarden)	22%	20%
Voldoende openbare parken	20%	19%
Voldoende bankjes	14%	14%
Voldoende landbouwgrond en akkerland	12%	11%
Veel gras (om op te liggen, sporten, picknicken)	11%	10%
Veel houtwallen tussen de weilanden en akkers	9%	10%
Mogelijkheden om te sporten	7%	8%
Horeca-mogelijkheden	6%	5%
Plek om te vissen	4%	4%
Anders, namelijk:	1%	1%
Weet ik echt niet	4%	4%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen houding natuur; bespreken staat natuur in Nederland

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen over de staat van de natuur in Nederland en eventuele gevaren voor het milieu en onze leefomgeving? (n=1.529)	Helemaal oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Helemaal eens
Ik sta (vrijwel) nooit stil bij de staat van de natuur	20%	41%	24%	13%	2%
Ik denk vaak na over de toekomst van onze aarde	3%	12%	31%	39%	14%
Ik denk vaak na over de staat van de natuur in Nederland	3%	16%	34%	37%	9%
Ik praat weleens met anderen over klimaatverandering	5%	12%	23%	46%	14%
Ik volg het nieuws over alles wat met natuur in Nederland te maken heeft op de voet	7%	25%	39%	24%	5%
Stikstof is op dit moment een probleem voor de natuur	5%	8%	34%	36%	17%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen houding natuur; zorgen over staat natuur

In hoeverre maak jij je zorgen over de huidige staat van de natuur in Nederland? (Basis - allen)	2022 (rep) (n=1.525)	2024 (rep) (n=1.529)
Heel weinig tot geen zorgen	3%	5%
Weinig zorgen	10%	10%
Niet veel, maar ook niet weinig zorgen	50%	43%
Veel zorgen	29%	32%
Heel veel zorgen	8%	10%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen houding natuur: waar men zich zorgen over maakt

Waar maak je je dan precies zorgen om? (Basis - Maakt zich zorgen om de huidige staat van natuur in NL)	2022 (NL-publiek, n=577)	2024 (NL-publiek, n=660)
Natuur verdwijnt/Minder groen	21%	22%
Afname biodiversiteit	11%	20%
Effect van de mens op de natuur	18%	19%
Natuur wordt opgeofferd voor (woning)bouw	19%	12%
(Effecten van) klimaatverandering	11%	11%
Vervuiling overig	6%	10%
Leefbaarheid van de aarde voor de mens	5%	9%
Economische groei	4%	7%
Stikstofuitstoot	6%	6%
Afval (in de natuur)	7%	5%
Overbevolking	3%	4%
Bomenkap/Ontbossing	8%	3%
Boeren	1%	2%
Luchtvervuiling	2%	2%
CO2	1%	1%
Overige antwoorden	3%	8%
Weet niet/geen antwoord	22%	23%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen kennis: voorkennis over problemen natuur in Nederland

In hoeverre was je voor dit onderzoek op de hoogte van deze problemen voor de natuur in Nederland? (n=1.529)	Ja, hiervan was ik al op de hoogte	Ik wist het niet zeker, maar vermoedde ik al wel	Nee, hiervan was ik niet op de hoogte	Ik ben ermee bekend, maar dit vormt geen reëel risico voor de natuur in Nederland
De biodiversiteit (de verscheidenheid in soorten planten en dieren) in Nederland loopt snel terug	55%	24%	12%	10%
Door regenval wordt steeds meer vruchtbare grond (o.a. nuttig voor het verbouwen van voedsel) weggespoeld	33%	28%	27%	11%
Er is een grotere kans op natuurbranden door de verdroging van bossen	71%	13%	7%	9%
In de zomer is er steeds minder zoet water (o.a. nodig voor landbouw, koelwater en drinkwater)	55%	21%	16%	8%
Autoverkeer, houtkachels en barbecues in combinatie met aanhoudende droogte zorgen voor een steeds slechter	63%	17%	8%	12%
Het grondwater als bron voor drinkwater raakt op steeds grotere diepten en met steeds meer stoffen	57%	25%	11%	7%
De melkproductie van vee kan afnemen bij toenemende extreme warmte	26%	24%	40%	10%
Te veel stikstof is slecht voor de natuur en zorgt daardoor voor gezondheids- en financiële problemen	54%	21%	9%	16%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen houding beleid: houding t.o.v. programma natuur

In hoeverre sta jij positief of negatief tegenover het Programma Natuur?	2022 (rep) (n=1.525)	2024 (rep) (n=1.529)
Zeer negatief	2%	2%
Negatief	4%	4%
Niet positief, niet negatief	31%	30%
Positief	40%	40%
Zeer positief	11%	13%
Weet niet/geen mening	13%	10%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen houding beleid; belang programma natuur

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?	Helemaal oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Helemaal eens
Het is nuttig dat de rijksoverheid en provincies in het Programma Natuur samenwerken met lokale overheden en terreinbeheerders	2%	5%	22%	46%	26%
Ik vind het belangrijk dat de overheid investeert in natuurherstel en -versterking met behulp van het Programma Natuur	2%	6%	23%	46%	22%
Ingrijpen vanuit de overheid is nodig om de natuur in Nederland toekomstbestendig te maken en te houden	3%	5%	26%	42%	23%
Het Programma Natuur is noodzakelijk voor het behoud van de natuur in Nederland	3%	6%	29%	43%	20%
Dit programma helpt in het behoud en herstel van de natuur in Nederland	3%	5%	32%	48%	12%
Dit beleid geeft mij vertrouwen voor de toekomst van de natuur in Nederland	5%	11%	44%	33%	7%
Programma Natuur is verspilling van belastinggeld	22%	32%	28%	13%	5%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen houding beleid; inzetten op technologie en innovatie

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?	Helemaal oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Helemaal eens	Weet niet/geen mening
Technologische vooruitgang kan bijdragen aan het behoud van Nederlandse natuur voor toekomstige generaties	3%	5%	26%	42%	12%	13%
Het is noodzakelijk dat er wordt ingezet op innovatie en technologische ontwikkelingen om de natuur te herstellen en onderhouden	3%	6%	25%	41%	13%	12%
Het is onverstandig om er nu al op te rekenen dat we met innovaties en technologische ontwikkelingen de natuur kunnen herstellen en onderhouden	3%	13%	30%	31%	11%	11%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen actiebereidheid; verantwoordelijkheid natuurbescherming en herstel

Wie zijn er volgens jou verantwoordelijk als het gaat om natuurbescherming, -herstel en -ontwikkeling in Nederland? (Basis - allen)	2022 (NL-publiek, n=1.525)	2024 (NL-publiek, n=1.529)
De rijksoverheid	73%	69%
Provincies	68%	66%
Gemeenten	64%	61%
Staatsbosbeheer	62%	59%
Burgers	61%	53%
Natuurmonumenten	43%	43%
Grote bedrijven	43%	43%
De agrarische sector	41%	43%
Ikzelf	50%	42%
Drinkwaterbedrijven	34%	35%
LandschappenNL	31%	28%
Milieuorganisaties	26%	27%
Dierenbeschermingsorganisaties	28%	25%
Anders, namelijk:	3%	2%
Weet niet/geen mening	7%	9%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen actiebereidheid; verantwoordelijkheid natuur in eigen omgeving

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?	Helemaal oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Helemaal eens	Weet niet
Ik voel me verantwoordelijk voor de natuur in mijn eigen omgeving	3%	7%	23%	48%	15%	4%
Ik heb het idee dat ik zelf wat kan bijdragen aan de bescherming van de natuur	2%	7%	25%	48%	13%	6%
Natuur speelt een belangrijke rol in de keuzes die ik maak	4%	12%	34%	36%	9%	5%
Binnen mijn vriendenkring zijn natuur, klimaat en milieu belangrijke thema's	7%	17%	32%	27%	7%	10%
Ik weet niet goed wat ik kan doen om natuurherstel te ondersteunen	6%	24%	37%	23%	4%	6%
Ik vind het te veel moeite om bij te dragen aan de bescherming van de natuur	16%	39%	25%	10%	3%	7%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen actiebereidheid; gewilligheid om bij te dragen

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?	Heel aal oneens	Oneens	Niet eens, niet oneens	Eens	Helemaal eens	Weet niet
Ik wil graag een steentje bijdragen aan natuurherstel en natuurbescherming	3%	6%	32%	42%	10%	7%
Ik onderneem in mijn dagelijks leven regelmatig actie om natuurherstel/-ontwikkeling te ondersteunen	7%	23%	33%	24%	5%	7%
Ik heb concrete plannen om in actie te komen voor de Nederlandse natuur	11%	34%	32%	12%	3%	9%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen actiebereidheid: opties om bij te dragen

Welke van de volgende opties doe je al of zou jij overwegen om een steentje bij te dragen?	Zou ik misschien wel, misschien niet overwegen		Zou ik overwegen		Dit doe ik al	Weet ik niet/niet van toepassing	Niet van toepassing	Weet ik niet
	Zou ik niet overwegen	Zou ik misschien wel, misschien niet overwegen	Zou ik overwegen	Dit doe ik al				
Producten kopen die minder belastend zijn voor de natuur	1%	6%	30%	59%	4%	2%	2%	
Je tuin bio-divers en insectvriendelijk maken	1%	4%	19%	58%	17%	16%	1%	
Kopen van lokale en biologische producten	3%	9%	28%	54%	5%	2%	2%	
Petities tekenen	7%	9%	32%	45%	7%	4%	3%	
Het steunen van organisaties zoals Natuurmonumenten door een lidmaatschap te nemen of te doneren	14%	15%	23%	38%	10%	4%	5%	
Overstappen naar een bank die belegt in duurzame doelen	13%	15%	33%	23%	16%	6%	9%	
Meedoen met acties om afval te verzamelen aan stranden of rivieroever, wat helpt om vervuiling van natuurlijke ecosystemen tegen te gaan	12%	18%	39%	21%	10%	8%	2%	
Meehelpen bij het onderhouden van bossen, parken en natuurgebieden door bijvoorbeeld te snoeien, opruimen van afval, of het aanplanten van bomen en struiken	15%	20%	37%	18%	11%	7%	3%	
Het aanleggen van groene daken of geveltuinen	10%	10%	38%	17%	25%	22%	3%	
Deelnemen aan burgerwetenschapsprojecten	19%	20%	30%	11%	19%	8%	11%	
Vrijwilligerswerk bij opvangcentra voor wilde dieren die moeten herstellen voordat ze weer in het wild worden vrijgelaten	29%	18%	31%	8%	15%	11%	4%	

[Link terug naar de hooftekst](#)

Bijlage | Tabellen informatiebehoefte: waar men meer over wil weten

Waar zou je dan meer over willen weten? (Basis - Zou meer willen weten)	2022 (NL-rep, n=399)	2024 (NL-rep, n=400)
Welke activiteiten de overheid concreet gaat ondernemen	78%	75%
Hoe het Programma Natuur er precies uit ziet	66%	53%
Wat er van mij als burger wordt verwacht	50%	47%
Wat ik zelf kan doen	55%	47%
Welke activiteiten er in mijn directie leefomgeving plaatsvinden	49%	46%
Wat er van bedrijven wordt verwacht	38%	42%
Welke invloed dit heeft op mijn leefomgeving	40%	40%
Over de aanleiding voor het Programma Natuur	21%	19%
Welke invloed dit heeft op de sector waarin ik werk	13%	15%
Wat mijn organisatie kan doen	12%	10%
Anders, namelijk:	1%	1%
Weet ik niet	1%	2%

[Link terug naar de hooftekst](#)

Wij verminderen onze footprint

Motivaction gebruikt uitsluitend papier met een FSC-label

Motivaction gebruikt energiezuinige auto's

Motivaction gebruikt groene stroom

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International bv

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

meer zien
meer weten
meer betekenen

motivaction
insights and strategy

Motivaction International bv

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl
www.motivaction.nl